

ANT

Haftalık Dergi • 2 Mayıs 1967 • Sayı: 18 • 125 Kuruş

TÜRK
HALKI
KOBAY
DEĞİLDİR!

İNSANLIK AMERİKA'YI YARGILIYOR

HAFTANIN NOTLARI

24 nisan

Atom mayınları

■ Türk - Sovyet sınırına atom mayınları döşenmesiyle ilgili Türk teklifi'nin NATO tarafından prensip olarak kabul edildiğini Amerikan AP Haber Ajansı'na atfen New York Times Gazetesi açıkladı. Ancak, nükleer mayınların önce NATO'yu haberdar etmek şartıyla Türkiye tarafından patlatılması yolundaki teklif üzerinde henüz görüşmelere başlanmadığı da AP tarafından bildirilmektedir. Haberleri veren kaynaklar, Türkiye'de halen nükleer mayınlar bulunduğuna dair haberleri yayınlamakta ve Türkiye'nin teklifi üzerine ilk defa nükleer mayınların doğu bölgesine döşeneceğini ileri sürmektedirler. Ancak, ANT'nin evvelce bildirdiği gibi nükleer mayınların mevcut olup olmaması önemli değildir. Dnemli olan, Türkiye'nin doğu bölgesinin Amerikalılar tarafından kirlenmiş bölgeler sayılmasıdır. Bir savaş halinde bu bölgenin havadan nükleer bombardımanla kirlenmesi planlanmışken, bugün aynı işi nükleer kara mayınlarıyla yapılması söz konusudur. Her iki halde de, Türkiye'nin doğu bölgesi, insanları ve bitimim canlılarıyla birlikte, bir Amerikan-Sovyet savaşında Amerika'nın çıkarları uğrunda nükleer bombardımanla mahvedilecektir.

Nazizm geliyor

■ Almanya'da nazizm'i hortlatmak üzere kurulan Batı Almanya Ulusal Demokrat Partisi (NPD), geçen hafta 1'i ayalette yapılan seçimlerde dokuz sandalye kazanarak 10 eyaletin meclislerinde sesini duyuracak hale geldi. Özellikle Hitler hareketinin geliştiği Bavyera Bölgesinde büyük başarı gösteren Naziler, 1969 yılında yapılacak parlamento seçimlerinde iddialı olduklarını söylemektedirler. NPD güçlü sanayi bölgelerinde pek varlık göstermemekle beraber az gelişmiş bölgelerde taraftar bulmaktadır.

Para düşüyor

■ Geçen haftaki basın toplantısında Başbakan Demirel «Türk parasının değerinin düşmediğini» söylediği halde, Avrupa'dan dönen Prof. Fahrettin Kerim Gökay «Başbakan para değerinin düştüğü yerlere gidip görmemiş. Ben gittim, gördüm. Paramızın kıymetli maa'lesef düşmektedir» dedi. İddiasının asılsızlığı meydana çıkan Demirel'in halen yapmakta olduğu yurt dışı gezilerde Türk parasının değerinin düşüp düşmediğini yerinde incelemesi tavsiye edilmektedir.

25 nisan

Hangi devirdeyiz?

■ Gün Yayınevi tarafından yayınlanan Lenin'in «Marxizmin Kaynağı» adlı eseri mahkeme kararıyla toplatıldı. Toplatılan eser Çarlık Rusyası'nın ünlü Granad adlı resmi ansiklopedisinde yer alan Marksizm ile ilgili yazılardan meydana getirilmiş bulunuyordu. Bu yazıları yazması Çarlık İdaresi tarafından önce Plehanov'a teklif edilmiş, onun yazmaması üzerine satırı bir altın ruble karşılığı Lenin'e yazdırılmıştır. Çarlık Rusyası'nın bile hiçbir sakınca görmeden resmen yayınlattığı yazıların 1967 Türkiye'sinde yasaklanmış olması, hangi noktada bulunduğumuzu göstermektedir.

İmtiyaza paydos!

■ MP Genel Başkanı Osman Bölükbaşı, Kırşehir'de yaptığı konuşmada «komünizme ve sosyalizme karşı olduğumuzu belirtmekle beraber bir Amerikan uşağı olmadığımızı göstererek «Türk Milletinin rızası ve hattâ haberi olmadan onu bir harb felâketine sürükleyebilecek imkân ve imtiyazlar Amerika'nın elinden alınmalıdır» dedi.

Amerika'nın Vietnam'da giriştiği insanlık dışı katliâm bütün dünyada her gün çeşitli gösterilerle protesto edilmektedir. Resimde, Amerika'da yapılan Johnson aleyhtarı gösterilerden biri görülmektedir. Gösteride kullanılan dövizlerden birinin üzerinde Johnson'un James Bond'vari bir resmi ile «kanlı parmak» anlamına gelen «Bloodfinger» ve «00\$» ibareleri yer almaktadır. (Vietnam savaş suçlarından dolayı Johnson'ı yargılayacak Russell Mahkemesi ile ilgili haberlerimiz 8 ve 9. sayfalarımızdadır.)

26 nisan

6. filo çekilsin

■ Komünist Partilerinin Çekoslovakya'da yaptıkları toplantıda konuşan Sovyet Komünist Partisi Genel Sekreteri Brejnev, Amerika'nın yabancı ülkelerde sadece üsler bulundurmamakla kalmadığını, «aktif faaliyet» «casusluk», «iftira» kampanyası yürüttüğünü belirterek Avrupa'daki Amerikan üslerinin kaldırılmasını istedi. Brejnev, ayrıca, Akdeniz bölgesinde barışın kurulabilmesi için 6. Filo'nun bu sulardan çekilmesi gerektiğini söyledi. Akdenizdeki müttefiklerinin güvenliğini sağlamak gerekçesiyle bu sularda dolayan ve aslında Amerikan çıkarlarının koruyucusu olan 6. Filo, hatırlanacağı üzere üç yıl önce Türkiye'nin Kıbrıs'a çıkartma yapmasını önlemişti.

Birleşiyorlar

■ Avrupa'daki Türk öğrencilerini tek örgütte toplamak üzere kurulan Avrupa Türk Öğrencileri Konfederasyonu'na Almanya, İngiltere ve Fransa'daki öğrencilerimizden sonra Belçika'daki Türk Öğrencileri Birliği de katılmağa karar verdi.

27 nisan

Bilim uğruna

■ Üç Ame'ikalı uzay adamının bir süre önce Cape Kennedy'de bir yer denemesi sırasında yanarak ölmelerinden sonra bu defa da ünlü Sovyet Kozmonotu Albay Komarov, Soyuz-1 Uzay Otobüsü ile yere inerken 6.400 Metre'den düşerek bilim uğrunda

KOMAROV

can verdi. Moskova'dan verilen bilgilere göre, kazanın sebebi, Uzay Otobüsü'nü indiren seri paraşütlerden en büyüğünün kolanlarının dolaymış olmasıdır. Batılı uzmanlar ise, Soyuz-1'in uzayda arızalandığını, tasarlanan yörengede uzay gemilerinin buluşması görevini tamamlayamayacağı anlaşıldığı için Komarov'a aların çekilerek yere inmesinin bildirildiğini ve kazanın bu sırada vuku bulduğunu ileri sürmektedirler. Bilginlere göre, kaza Sovyetler'in bildirdikleri gibi vuku bulmuşsa, bu kaza ayın fethinde önemli bir gecikmeye sebep olmayacaktır. Fakat 25 aydır süren devamlı denemelerden sonra vuku bulan kaza teknik bir hatâ veya arızadan dolayı olmuşsa, ayın fethinin yıllarca gecikmesi muhtemeldir. Dünyanın en tecrübeli uzay adamlarından biri olan Komarov'un ölümü bütün dünyada büyük üzüntü yarattı.

Savcıların yeri

■ İstanbul Barosu'na kayıtlı 20 avukat Baro Başkanlığı'na başvurarak, diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de cumhuriyet savcılarının yargıların yanında değil, sanıkların karşısında oturmalaraının sağlanması için teşebbüse geçilmesini istedi. Avukallar, savcının yargıların yanında oturmasının ilk bakışta mahkemenin iddiaya savunmadan daha çok önem verdiği kanısını uyandırdığını ve mahkemelerin tarafsızlığı ilkesinin zedelendiğini ileri sürmektedirler.

Çelenk yakıldı

■ 28 Nisan olaylarının yıldönümü İstanbul'da çeşitli törenlerle kutlandı ve devrim şehidi Turan Emeksiz'in anıtı başında nöbet tutuldu. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu bir bildiri yayınlarak DISK kurucularının 28 Nisan'dan aldıkları huzla Türk işçisini mutlu yarınlara erdirmek için andığına açıkladı. Bu arada Mobil Şirketi, 28 Nisan'ı vesile yaparak İstanbul Üniversitesi bahçesindeki Atatürk Anıtı'na bir çelenk koymaya kalktıysa da, uyanık gençler yabancı sermayenin 28 Nisan töreninde yeri olamayacağını bildirerek çelenği yaktdılar. Gençliğin tarihî hareketi, yedinci yıldönümünde işçi kardeşlerinin desteği ve yabancı sermaye çelenğinin reddedilmesiyle daha büyük bir anlam kazanmış bulunmaktadır.

DISK'e katıldı

■ Yıllar yılı en ağır şekilde sömürülen ayakkabı ve deri işçileri devrimci sendikalar safında yer almak üzere "Türkiye Ayakkabı ve Deri Sanayii İşçileri Sendikası" adı altında yeni bir sendika kurarak DISK'e katılmaya karar verdiklerini açıkladılar.

Alkılıç dâvası

■ 10 Mayıs'ta murafaası yapılacak olan Şadi Alkılıç için Uluslararası Af Kurumu (International Amnesty) Yargıtay'a tekrar bir telgraf göndererek "Alkılıç dâvasında verilecek kararın geleneksel Türk adaletinin bir ifadesi olacağına" inandığını bildirdi. Öte yandan, "Sosyalist Türkiye" adlı eserinden dolayı 7,5 yıl hapse mahkûm edilen Yargıç Ali Faik Cihan'ın dosyasının Yargıtay'da incelenmesine başlandı.

Ç. Altan konuşacak

■ Arkadaşımız Çetin Altan, TİP İstanbul Teşkilatı'nın 2 Mayıs Salı günü Beyazıt'taki Rüya Salonu'nda saat 14'te düzenlediği bir toplantıda çeşitli sorunlar üzerinde bir konferans verecektir. Öte yandan, TİP İstanbul Milletvekili Sadun Aren de hafta sonunda İstanbul'a gelerek çeşitli semtlerde sohbet toplantıları yapmıştır. TİP Adana Milletvekili Ali Karıcı ve arkadaşları Niğde, Aksaray, Nevşehir ve Kırşehir'de, Dr. Tarık Ziya Ekinci, Şaban Erik, Yusuf Ziya Bahadın ve Yahya Kanbolat da, Afyon, Dinar ve Çivril'de vatandaşlarla temas etmişlerdir.

Makal beraat etti

■ Bir süre önce Isparta'nın Keçiborlu İlçesinde dergimiz için bir röportaj hazırlarken ortaokul öğrencileriyle yaptığı görüşmeden dolayı 3 arkadaşıyla birlikte mahkemeye sevk edilen arkadaşımız Mahmut Makal, hiçbir suçu görülmediği için beraat ettirildi. Makal'ın uzun süreden beri hazırlamakta olduğu röportaj yakında ANT'ta yayınlanacaktır.

Doymuyorlar

■ Liberal AP Hükümeti'nin verdiği vurgun fırsatlarını da yeterli bulmayan özel sektör, bakanlarla yapılan ortak toplantıda serbest piyasa nizamının ve rekabetin ekonomiyeye tam manasıyla hakim kılınmasını, yabancı sermayenin teşvik edilmesini, iktisadi devlet teşekküllerinin imtiyaz ve muafiyetlerinin kaldırılmasını, daha fazla kredi verilmesini, iş mevzuatının işçileri daha fazla sömürecek şekilde değiştirilmesini istedikler. İşadamları, servet beyanı yerine konulacak "özel durum bildirimi"ne de karşı çıkarak her türlü kontrolden uzak olmak istediklerini açıkladılar. Bu isteklerin sözcülüğünü de, sosyalistlere "Koçerolar!" diye saldıran Odalar Birliği Başkanı Sırrı Enver Batur yaptı!

DOĞAN ÖZGÜDEN

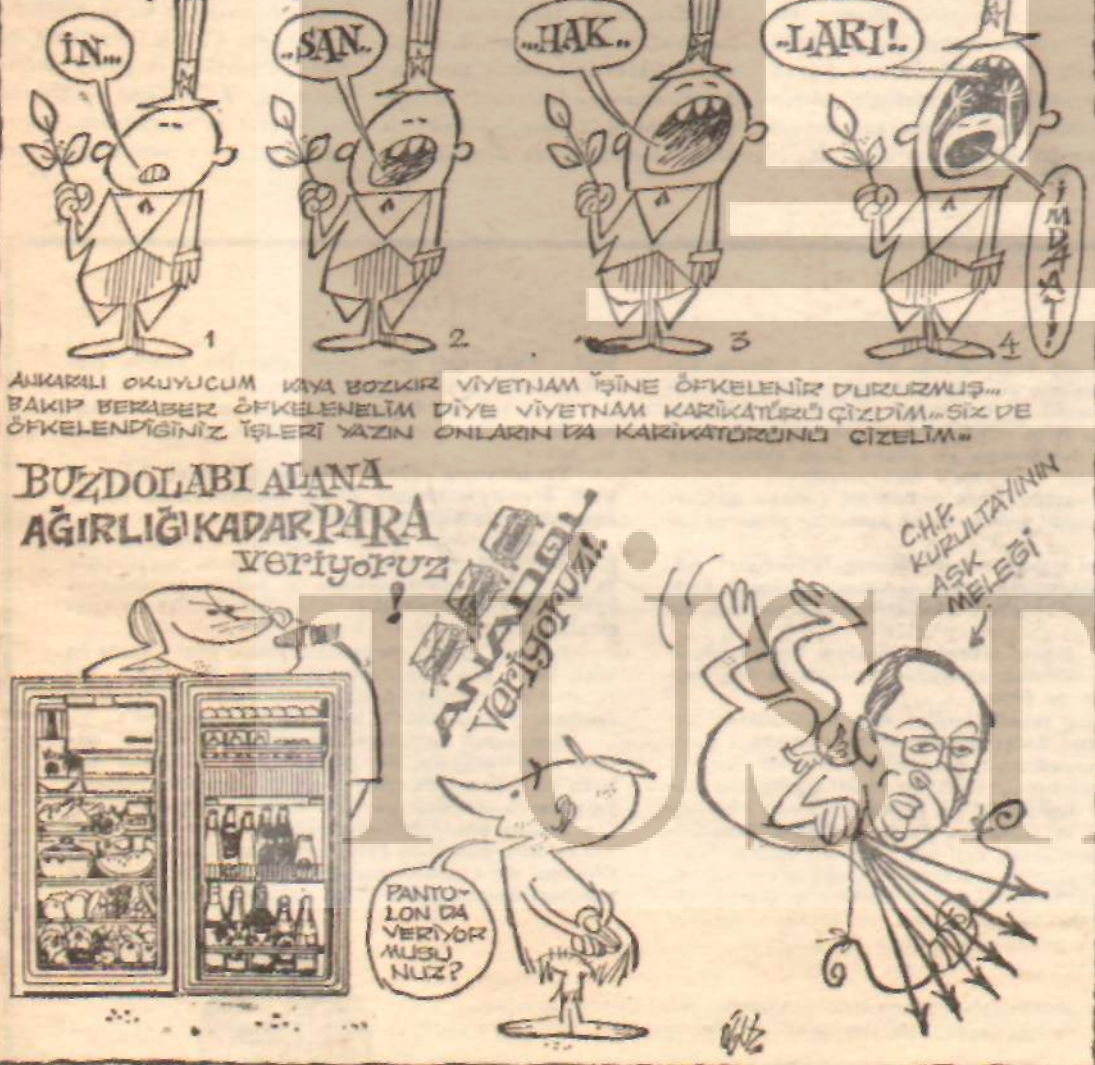
Çizgi çekildi!

CHP içerisinde aylardan beri süregelen Ecevit-Feyzioğlu çekişmesi, nihayet olağanüstü kurultayda Sekizler'in saf dışı bırakılmasıyla sonuçlanmıştır. Böylece, parti içindeki son direnç unsurları da bertaraf edilerek "Ortanın Solu" ekibi CHP'ye tam anlamıyla egemen kılınmıştır. Sekizler'in parlamentoda 70'e yakın taraftarı olduğunu ve teşkilatta da kısmi bir desteğe sahip bulunduğunu dikkate alan genel merkez, partiden büyük kitlelerin kopmasını önlemek üzere İnönü'ye özgü bir taktiğe başvurmuştur: 29 Nisan tarihli itibarıyla bir çizgi çekilecek ve bu tarihe kadar Sekizler'le işbirliği yapmış bulunan bundan böyle genel merkeze boyun eğecek olanlar hakkında disiplin kovuşturması yapılmayacaktır. Bu, İnönü'nün bir zamanlar 22 Şubatçılara karşı uyguladığı taktiktir. Bilindiği gibi, ihtilâl hazırlıklarına hemen hemen bütün yüksek komutanlar katıldığı halde 22 Şubat'ta bir çizgi çekilmiş, Aydemir ve arkadaşları ordudan uzaklaştırılmış, onlarla işbirliği yapanlar yerlerinde bırakılmışlardı. Oyun o zaman tutmuştu; bu sefer de tutmaması için sebep yoktur.

ECEVİT'çilerin Kurultay'daki üstünlüğünü gördükten sonra, bugüne kadar Sekizler ile işbirliği yapan partililerden çoğunun, Ortanın Solu'na inanmasalar da, genel merkeze boyun eğecekleri muhakkaktır. Nasıl ki, bugün Ortanın Solu hareketinin öncülüğünü yapanların çoğu, aslında sol'a inanmadıkları, hattâ iktidarlara arasında solculara karşı faşist baskı metodları uyguladıkları halde, halkoyundaki sola açılışı görünce sırf oy endişesiyle geçmişlerini inkâr ederek Ortanın Solu'nda karar kılmuşlardır. Feyzioğlu'nun taraftarlarından çoğu da, kuvvet Ecevit'te olduğu için Ortanın Solu'na transfer etmekte tereddüt etmeyeceklerdir. Kaldı ki, Ecevit'çilerle Feyzioğlu arasında düşünce bakımından pek fark olmadığı da son kurultay konuşmalarıyla adamakıllı ortaya çıkmıştır. Sınıf mücadelesini reddeden, üretim araçlarının özel mülkiyetini benimseyen, emperyalizme karşı tutarlı bir savaşı olmayan Ortanın Solu'nun bilimsel sosyalizmle hiçbir ilgisi yoktur ve bu politika sabık Feyzioğlu'cuları herhalde asla rahatsız etmeyecektir. Nitekim birçok kapitalist ve toprak ağası Ortanın Solu kadrosunda çekinmeden yer almıştır.

BİR zamanlar bugünkü Ortanın Solu yöneticilerinden çok daha ilerde olduğu halde Ecevit'le kişisel çekişmesi yüzünden sağa düşen Feyzioğlu ile öteki güdüler ise, kurultay yenilgisinin hırçınlığı içinde herhalde daha da sağa sürüklenecek, belki ikinci bir Hürriyet Partisi tecrübesi yaşadıkten sonra politika labirentlerinde kaybolup gideceklerdir. Evet, artık çizgi çekilmiştir. Sağda bir AP, solda bir TİP ve ikisinin ortasında hem solculuktan demi vurup solun oylarını, hem de aşırı sola düşmanlıktan söz edip hâkim sınıfların desteğini sağlamaya çalışan bir CHP vardır. TİP ve AP'nin kesin çizgilerine karşılık CHP çizgisi hâlâ zigzaglarla doludur. Soldaki oyları çekmek ve sol gelişmeyi yozlaştırarak küçük tãvizler karşılığında egemen sınıfların çıkarlarını bir süre daha devam ettirmek hesabına dayanan Ortanın Solu hareketi, Türkiye'nin gerçek bağımsızlık ve hızlı kalkınma ihtiyacına hiçbir zaman cevap veremeyecektir. Ama, ard hesapları ne olursa olsun, taze kan aşılanaan CHP, faşist teşebbüslere karşı anayasa cephesinde sağlam şekilde saf tuttuğu, emperyalizme ve faşizme karşı emekçi kitlelerin kavgasını desteklediği süreç, tarihi bir rol oynamış olacaktır.

Bir haftalık öfke

Sekizler gitti kavga bitti!

■ Feyzioğlu ve arkadaşları İnönü faktörünü hesaba katmamanın cezasını çekiyorlar.

CHP Olağanüstü Kurultayı'nın daha ilk günü saatler 9.25'i gösterirken Sekizler'in geleceği belli olmuştu. Ortanın Solu ekibinin adayı İzmir İl Başkanı Talat Orhan ezici çoğunlukla kurultay başkanlığına seçildiği an, Sekizler'in başları önlerine düşmüştü: İnönü'ye karşı gelenler CHP'den gideceklerdi...

Feyzioğlu ve arkadaşları, "İnönü gerçeği"ni görememenin cezasını çekiyorlardı. Bir kaç yıl önce CHP'nin sola açılışında öncülük yapanlardan biri olduğu halde liderlik yarışını sonradan Ecevit'e kaptırdığı için kişisel ihtirasına mağlup olarak genel merkeze cephe alan ve bunu Ortanın Solu aleyhtarlığına vurduran Feyzioğlu, İnönü'yu karşıya almanın riskini neden sonra anlamıştı ama o zamana kadar da köprülerin altından çok sular geçmişti...

İnönü, yılların kazandırdığı tecrübelerle dayanarak bütün politik oyunların Sekizler üzerinde denemişti. Önce CHP Meclisi'nde, sonra Küçük Kurultay'da Feyzioğlu'nu yıpratmış; nihayet öldürücü darbeyi indirmek üzere Büyük Kurultay'ı olağanüstü toplantıya çağırmıştı...

Olağanüstü Kurultay'da mi-

zansen öyle hazırlanmıştı ki, Sekizler'in herhangi bir kuvvet gösterisi yapmaları imkânsızdı. Nitekim, solun genel merkez taftaları dinleyicilerle hınca hınç doldurulmuş, Ortanın Solu'nu dile getiren dövizlerle de Selim Sırrı Tercan Spor Salonu'nda Sekizler'e karşı gerekli hava yaratılmıştı.

Bu atmosfer içinde Sekizler kurultay boyunca salonun bir köşesinde delege değil de, âdeta halk mahkemesi önüne çıkartılmış sanıklar gibi oturdular.

■ Ortanın solunda-ki CHP'nin sosyalist partilerden farkı...

Kurultay davetçisi İnönü yaptığı konuşmada, parti içi değişikliklerin kısa tarihçesini yaptıktan sonra Ortanın Solu'nu "kal-kunmayn, demokratik düzen içinde, plana bağlı bir şekilde, devlet teşebbüsüyle özel teşebbüsün güven duyarak çalışmasıyla sağ-layan devamlı bir karma ekonomi fikri" olarak tanıttıktan sonra CHP'nin "kendilerini zamana ve hale göre sosyalist olarak tanıtmakta fayda gören ve-

ya sosyalizmi komünizm yolunda bir aşama olarak kabul eden komünist partilerle uzaktan yakından bir ilişkisi olmadığını" söyledi. "Üretim araçlarında özel mülkiyeti reddeden, devlet ve toplum yönetiminde bir sınıfın egemenliğini öngören veya amaçlarına sınıf çatışması yoluyla ulaşmayı düşünen partiler kendilerine ister komünist, ister sosyalist desinler, bizimle temelden ve bağdaşmaz bir şekilde ayrıldılar" dedi...

İnönü'nün bu görüşlerini, 31 daha sonra yayımlanan Kurultay bildirisinde de aynen ycr almıştır, Sekizler de reddetmiyorlardı. Nitekim ilk oturum dağıldıktan sonra verdiği demeçte Feyzioğlu "Genel Başkan, konuşmasının birinci kısmında aylardan beri bizim müdafaa ettiğimiz esasları savunmuştur." diyor ve bu temel görüşlere aykırı, yazı, beyan ve davranışlardan şikâyetçi olduklarını söylüyorlardı.

Gerçekten de, Ecevit'çilerin görüşleriyle Feyzioğlu'cuların görüşleri arasında esashi bir fark yoktu. Belki Ecevitçiler'in bazen bunun daha soluna kayan davranışları, Feyzioğlu'cuların da daha sağa kayan hareketleri olmuştu ama temel aynı idi...

■ İnönü Sekizlere karşı en büyük kozunu kullanıyor

Ne var ki bir kere İnönü'ye karşı gelinmişti. Öyleyse Sekizler mutlaka gidecekti. İnönü, Sekizlerin gitmesi için gerekli tüzük değişikliği tekliflerini Kurultaya sunduktan sonra konuşmasının sonuna bir vasiyet havası vererek bu tekliflerin aynen kabul edilmesini de sağladı.

"Tecrübelerim bana bir inancı verdi. Üzüntülü ve gözüm açık gitmiyeceğim. Büyük Atatürk, ulu önderimiz ve ona kavuştüğüm zaman ben, ebedi bir huzurun içinde olacağım. CHP'ni kurtaracak ve onun memleket hizmetini devam ettirecek, siz arkadaşlarımsınız" derken İnönü delegeler üzerinde yarattığı etkiyi gayet iyi biliyordu. Nitekim cevap çılgınca tezahürat, gözyaşı ve İstiklâl Marşı oldu... Sekizler o anda partiyi kesinlikle kaybetmişlerdi...

Bundan sonra komisyon toplantıları, usul tartışmaları, tezahürat, yuhalama, küfür, adam dövme, tabanca çekme gibi olaylar önemsiz teferruatıtan öteye gidemedi. Neticede İnönü'nün isteği olmuş, ortak disiplin ku-

rullarının yetki sınırı genişletilerek bir parlamenter hakkında verilecek ihraç kararının Parti Meclisi'nin onayından geçmesi yeterli görülerek Sekizlere kapı gösterilmişti...

İnönü'nün oyunu bununla da bitmedi. Sekizlerin partiden ayrılırken beraberlerinde fazla partili götürmelerini önlemek için Genel Başkan, Sekizler dışında kalan herkes için genel af ilân etti. 29 Nisan tarihinden itibaren bir çizgi çektiğini bildirdi. Bu tarihe kadar Sekizlerle işbirliği yapanlar hakkında disiplin kovuşturması yapılmayacaktı...

■ Sekizleri yalnız bırakmak için af ilân ediliyor

İnönü, böylece, teşkilatta pek tarafları olmadığı Kurultay'da anlaşılan Sekizlerin parlamentodaki oldukça geniş taraftar kadrosunu bölmeye çalışıyordu. Çünkü Sekizlerin ihracı ile parti içinde tesanüd ve birlik sağlanacaktı ama 67 kişi Feyzioğlu ile birlikte partiden koparsa parlamentoda AP ile baş edebilecek bir kuvvet kalmayacaktı... Nitekim Kurultay'ı terkettikten son-

Çetin için

ÇETİN Altan'ın Ege halkının sevgisinin içinden ve türlü tertiplerin nâmeritliklerinin arasından Ankara'ya döndükten sonra yazdığı ilk yazı şöyle sona eriyor:

"Hak ve akıl, haksızlığı, hele salak da olursa, her yerde yener..."

Bu sonucun yalnız Ege'de Çetin'le birlikte gördüklerine değil, Türkiye konusunda bütün müdriklerime de dayanarak doğrulamak isterim.

Parlamento sistemi döğüş önlemek ve sınıflar arası dengeyi barış içinde değiştirebilmek için icad edilmiş bir çeşit oyundur.

AP bu oyunu çok acemice oynuyor. Elindeki kozların teker teker gittiğini gördükçe de kural-ları zorluyor, hile yapıyor.

Ama o da yetmiyor: ceketinin cebinden, destenâsından, masanın kenarından aklı sıra kınaseye çıkarmadan alıverdiği kozlar da önleyemiyor için gliğide sarpa sarmasın.

O zaman kavga çıkarmayı, masayı devirmeyi, gerekirse tabanca çekmeyi düşünmeğe ve bunun hafiften hafife provalarına girmeğe başlıyor.

Gelin görün ki nasıl hak AP'nin yanında değilse, tabanca da onun cebinde değildir! Öyleyken kaba kuvvet rüyaları görmesi ve kavga çıkarmayı düşünmesi kadar salakça haksızlık olur mu?

Denilebilir ki, yurt dışındaki ağababalara güveniliyor. Ve Yunanistan olayları örnek gösterilebilir. Bunun da kesin cevabı iki ülkedeki şartların çok farklı olduğudur.

Türkiye'nin önümüzdeki avlar ve vâhâda kaderinin çizilişinde en önemli faktör, halkımızın bilinçlenme hızıdır. O bakımdan yine Çetin Altan'ın birkaç hafta önce ANT'da yurtsever aydınlarımızı Anadolu'yu dolaşmağa ve edaba hızlı çalışmağa çağırma hak vermemek imkânsızdır.

Yeterli sayıda Türk aydın bu çabaya katıl-sa kısa zamanda çok aydınlık sonuçlar alınacağına eminim.

Nasıl nu bu kadar kesin konuşabiliyorum? Ah, İzmir'den döndükten sonra masanın üstünde biriken bütün mektupları okuyabilmemizi ne çok isterdim!

Bir tek örnek vereyim. Yaşca bir yurtdaşımız olduğa dilinden anlaşılan Üsküdar'lı bir dostumuz bakın ne diyor:

"Ne garip tesadüflerdir! Kim özgürlükten yana olmuş, kim halkı düşünmüş ve uyarmayı gaye edinmişse mensûbân-ı darsaadet Ahiri bir İzmir'li çıkmış kargılarına... Halk hareket cephesinin başına sulkast tegebûlûsü bu bahtsız şehirde planlanmış. İttihad ve Terakki, Serbest Fırka, Terakki-perverler mensûbânı hep ama hep bu şehrin yöresinden çıkmışlardır. Kubilây orada şehid edildi. İnönü'nün sürülmesini teklif edenler o şehrin belediye başkanı ve sözümona milletvekili degiller miydi? Halk yolundaki Çetin'e de İzmir'de saldı-rılmasına şaşmadım. Zira bu mübarek belde de bizim Dallas..."

Halbuki Mustafa Kemal en tath uykusunu, özgürlük uğruna açtığı savaşta bu şehri müstevli-

lerden kurtardığı gün uyumuştı. Bir cemile olarak izdivacını da oradan yapmıştı...

Yani ben illâ fethinde şehid olan amcamın kanını haram mı edeyim bir Anadolu çocuğu olarak bu şehre?"

Yurtdaşımız, Çetin Altan'a yapılmak istenenlerin öfkesiyle İzmir'e böyle veriyorduktan sonra, kendi öfkesizliğini kendi düzeltiyor:

"Hayır, hayır. İzmir'i temiz vatandaşlar bağışlasın ben! O şehrin bütün günahı komprador ve mütegalibesinin bollağı ile Bizans yaşantısına özlemli çevreye yakınlığı olsa gerektir. Tanrı tak-siratını affeyleye."

Bundan sonraki seyahatlerinizde göreceğiniz en kötü belde bile İzmir'den iyi olsun. Yılmadan, yorulmadan devanâ edin bu gezilere. Elbette ki daha etkilidir yazmanızdan. Kalplerimiz sizinle."

Ben kendi hesabıma bu yurtdaşın sözüne uymak niyetindeyim! Şu yazıyı bitirir bitirmez Ankara'ya doğru yola çıkıyorum. Oradan Güneydoğu'ya gidecek, dönüştü de yine Ege'den geçeceğim.

İmkân bulan bütün dostlarımı Anadolu halkının en kısa zamanda bilinçlendirilmesi çabasına katılmağa ve Çetin Altan gibi halk savaşçılarına yardımına koşmağa bir kere daha çağırırım.

Refik Erduran

sloganlarla emekçi kitlede geçici bir süre taraftar kazanacaktır. Çünkü, çıkarlarını sürdürmek için Sosyalist uyanışı yozlaştırmak isteyen egemen sınıflar da özel teşebbüse garanti veren Ortanın Solu'nu destekleyeceklerdir.

Hem solcu görünerek okuyucu avlamak, hem de kapitalistleri ülküterek illânlardan olmamak hesabındaki Bâbîâli basını için de Ortanın Solu mükemmel bir fırsat olmuştur, ve ilerici tanıyan gazeteler bu politikayı destekleyeceklerdir.

Ne var ki, bazı geçici başarılar gösterse de, bilimsel sosyalizme inananmayan ve emekçi kitlelere dayanmayan bir Ortanın Solu hareketinin uzun vadede ne derece başarılı olacağını zaman gösterecektir.

CIA

■ Türkiye'deki barış gönüllülerine verilen talimat ele geçirildi

TÜRKİYE'de görevlendirilen ve aslında CIA hesabına casusluk yapan Barış Gönüllülerine Amerika'dan gönderilen bir yazılı talimat, Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencileri tarafından ele geçirilmiştir. New Jersey'den 22 Ağustos 1966'da gönderilen ve "RUTGERS - Devlet Üniversitesi" antetini taşıyan mektup Bart ve Mary Ann adlarındaki iki barış gönüllüsüne hitaben yazılmıştır.

Mektupta aynen şöyle denilmektedir:

"Sevgili Bart ve Mary Ann, Son mektubunuza teşekkür ederim. Maden'deki görevinizin bu kadar kötü sonuçlanmasına üzülüyorum. Anlaşılan bir sürü aksi tesadüflerin kurbanı olmuştunuz. Bu meyanda Amerika tarafından sözüm ona geniş baskıya maruz kalmadan sonra Türkiye'nin kendi bağımsızlığına önem vermeye başlaması gibi geniş bir sorunla da karşılaştığımız anlaşılıyor. Yaz aylarındaki göreviniz daha iyi ve bu işin ikinci senesinin daha yapıcı olacağını umarım.

Türk gazetelerini okuma fırsatını buldum. Ve durumun pek ümit verici olmadığı hususunda sizinle mutabıkım. Ankara'daki dalaşmanın 1969 Devriminden hemen önce hariç olmak üzere, herhangi bir döngüden da-

ha kötü olduğu görülüyor. Meclisin herhangi birşey yapmaması da gelecekteki gelişmeye ait umutlar hususunda, ister köylü ister orta sınıf şehirden olsun, bir çok insanı hayal kırıklığına düşürmektedir. Sol yazarların tutkulanmaları ve son zamanlarda her tarafa yaygın olarak dinin

ADALET Partisi Türk sosyalizminin serpillip gelişmesi için petekli bir havyar kutusudur.

Adalet Partisi yöneticilerinin sosyalizmin ne olduğunu bir türlü anlayamamaları ve karşılarında kişisel çıkarlardan arınmış sosyalist eylemler görmeleri kendilerini hatadan hataya sürüklenmekten ve Türkiye'deki sol akımı eşine rastlanmadık bir hızla güçlendirmektedir.

Emekçi sınıfın bilinçlenmesi ve eyleme geçmesi için en verimli ortam tutucu çevrelerin sokak kabadayılığına özenmeleri ve bundan medet ummalarıdır...

Adalet Partisi sosyalistlere karşı sokak kabadayılığı yapmaktadır. Bu da sosyalist emekçilerle aydınları ilçe bilemekte, büsbütün hurslandırmakta ve sosyalizmi tam bir eyleme itmektedir...

İzmir'de şahsıma hazırlanan suikast bu yüzden çok verimli olmuştur... Bütün Ege bölgesinin uyanmış emekçileri bu olay karşısında büsbütün gerilmiş ve sağlam bir yay haline gelmiştir.

Adalet Partisi'nin ikinci hatası, sosyalizmi lafazanlık ve şarlatanlıkla çürütebileceğini sanmasıdır... Bu görevi emanet ettiği kişiler de salak oldukları için köylülerin önünde bana bol bol:

— Sizin için komünist diyorlar, ne dersiniz, sorusunu sormuşlar ve komünizmin burjuva sınıfa karşı bir işçi köylü ihtilali demek olduğunu bütün ayrıntılarıyla öğretilmişlerdir.

Böylece komünist şantajı da ilçe çürümüş ve pörsümüştür... Bu şantaj daha da sürdürmek isterlerse sorumluluğunu bizim yüklenmiyeceğimiz bir sempatiyi bütün köylü kütelleri arasında birdenbire yaymış olacaklardır.

Adalet Partisi'nin üçüncü hatası halkla temas etmeyi hileyle önleme çabasıdır. Toplantı salonlarını, sinemaları, kahveleri kiralamamakla bunu sağlayacakları gafletli içindedirler.

Oysa bizim elimizde geniş yazı imkânları vardır. Ve bir kaç bin kişiyle konuş-

mayı önleme çabaları Türkiye sahilinde A.P. nin zavallılığını isbatlayan güzel belgeler olmaktadır...

Bu üç taktikten başka da A.P.'nin bulup yürütebileceği yeni bir buluş yoktur elinde...

Ya parayla bir kaç düzine İmam Hatip okulu öğrencisi toplayacak, ya köylerde birkaç çığırkan çıkaracak karşınıza, ya toplantı yeri vermeyecek...

Bunların üçü de sosyalist eylem için bulunmaz imkânlardır. Olayların dalgalanma, dikkati çekme ve tempoyu hızlandırma zamanını rahatça hazırlamaktadır.

Ben İzmir'e gidip beş on bin kişiye hitap ettikten sonra dönsedyim. Ağrı'nın, Edirne'nin, Çankırı'nın, Gaziantep'in, Sınop'un velhasıl bütün Türkiye'nin bundan ne haberi olacaktı...

Ama bugün bütün Türkiye bizim İzmir gezisini konuşmaktadır hâli... Ve bizim yazıları şimdiye kadar okumayanlar da merakla yazılarımıza sarılmaktadırlar...

— Bu adam ne yazıyor da bu kadar gü-rültü koparıyor, diye...

Üç beş şarlatanın ise boyundan büyük işe girilip bizimle köylü önünde komünizm, sosyalizm tartışması yapması da köylüleri daha hızlı bilinçlendirmekte, bu konular kendilerini günlerce meşgul etmektedir...

Gittiğim yerlerde sinema salonlarıyla kahvelerin konuşmalarına tahsis edilmesini önlemeleri de hemen etrafa yayılmakta ve emekçileri kızdırmaktadır.

Bu sonuçlar normal çabayla kolay sağlanacak sonuçlar değildir.

Ayrıca zamanı gelince bu üç taktiği kolayca bozmanın usulleri de vardır. Onları şimdilik sürpriz olarak saklıyorum.

Yakında yine gezilere çıkacağım... Bu gezilerin sonuçları dalga dalga bütün Türkiye'ye yayılacaktır...

Onlar böylesine kafasız, bizler de böylesine ne yaptığını bilen kişiler olduğumuza göre kedinin fareyle oynaması gibi bir zevk kılıyor geriye...

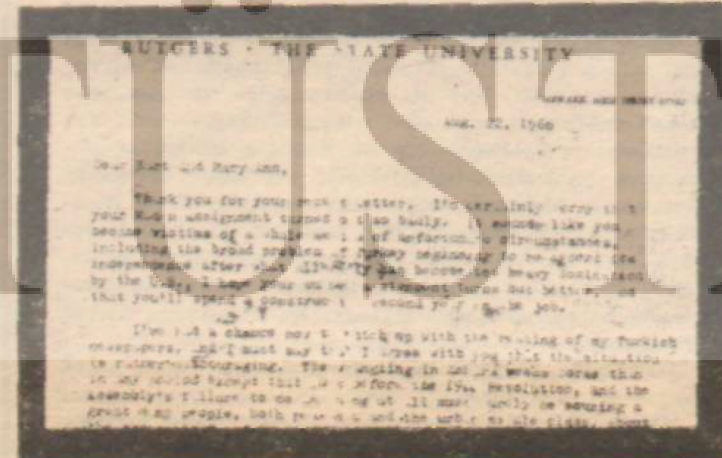
Hem tarihi görevimizi yapıyoruz, hem eğleniyoruz; bundan iyisi can sağlığı...

Yüksek öğretim müracaatının iyi karşılanacağını ümit ederim. Tekrar yazma fırsatını bulursanız, haberlerinizi bekleriz. Ve gelecek sene döndüğünüzde bizi görmeye gelmeniz davetimizi tekrarlarız. Kararla birlikte selamlarımızı sunarız. Sevgiler."

Vesikada da açıkça görüldüğü gibi, CIA'nın Amerikan üniversitelerindeki adamları, Türkiye'ye "barış gönüllüsü" adı altında gönderdikleri ajanlardan devamlı olarak Türkiye'nin iç sorunları hakkında bilgi almakta, politik gelişmeleri etkileyecek direktifler vermektedir.

AP iktidarı ise, Amerikan taraftarlığında o kadar ileri gitmiştir ki, milliyetçi öğretmenleri eğitim ordusundan çekip yerlerine CIA ajanı barış gönüllülerini yerleştirmektedir. Yukarıda açıklanan vesika, bir bakıma, AP'nin bu ihanetinin vesikasıdır...

Mahallî seviyedeki hükümet ve politika konusundaki izlenimlerimi çok ilginç buldum. Ve ister Ankara'da, ister gideceğiniz yerde kulak kabartıp izlenimlerimizi bana göndereceğinizi umarım. Bu şekilde bir iki sene kadar yapacağınız kendi seyahatimiza kadar Türkiye'deki işler hakkında bilgi sahibi olmanızda faydalı olursunuz. Tabii bundan önce Vietnam durumu bütün bütün kötüye gitmezse. Burada Vietnam en önemli ilgi konusu durumundadır. Ve Türkiye'de de bunun geniş bir çevrede söz konusu olduğundan eminim. Türk kamuoyu hakkındaki raporlarınızı beklerim.

İşte, CIA'nın Türkiye'deki ajanlarına gönderdiği talimat...

ra ihraç mekanizmasının harekete geçmesini beklemeden CHP'den istifa etmek kararıyla Meclis Grubu odasına gelen Feyzioğlu'na 40 kadar parlamenter'in partiden ayrılmaya hazır olduklarını bildirdikleri söyleniyordu.

İşte bu ihtimalleri düşünen İnönü'nün ilân ettiği genel aftan sonra düne kadar Feyzioğlu'nu desteklediklerini bildiren milletvekili ve senatörlerin çoğunun günah çıkartarak genel merkeze ve genel başkana bağlılıklarını bildirmeleri ve Sekizleri kendi kaderleriyle başbaşa bırakmaları asla sürpriz olmayacaktır. Sekizler böyle bir durumda belki YTP'ilerle anlaşarak 17'ler olacak ve muhtemelen yeni bir isimle parlamentoda arzı endam edeceklerdir. Ancak, bütün iyimser istikbal hesaplarına rağmen, Seçim Kanunu'nun iktidar tarafından değiştirilmesi ihtimali Feyzioğlu'nu, bir zamanlar geçirdiği Hürriyet Partisi denemesi de Coşkun Kırca'yı kara kara düşündürmektedir...

■ Ortanın Solu ekibi CHP'ye ne kazandıracak?

Sekizlerini partiden kopmalarından sonra Ecevit'in başında bulunduğu Ortanın Solu ekibi CHP'ye tamamen hakim olmuştur.

Olağanüstü Kurultay, İnönü'nün konuşması çerçevesinde bir bildiri de yayınlarak genel merkezin izleyeceği ortanın solu politikasını şöyle çizmiştir:

"Biz vazgeçmez bir şekilde cumhuriyetçiyiz, milliyetçiyiz, laikiz. Halkçılığımız herhangi bir sınıf veya zümrenin egemenliğini reddeden demokratik bir halkçılıktır. Kalkınmayı, demokratik düzen ve sosyal adalet içinde plana bağlı bir şekilde devlet teşebbüsü ile özel teşebbüsün güven duyarak çalışması ile sağlayan bir karma ekonomi fikrinde ve bu ekonominin devamlılığı üzerinde kararlıyız."

Aslında Feyzioğlu'cuların da gayet rahatlıkla altını imzalayabilecekleri bu görüşler CHP'nin bundan sonraki politikasına ışık tutacaktır.

Ve bu politikayı içinde toprak ağası, kapitalisti, kompradoru da bulunan bir kadro yürütecektir.

CHP'nin yeni politikası sol

Çetin Altan'a karşı tertipler fiyasko verdi

■ İzmir'de dövülen, gazetelerin yazdığı gibi Çetin Altan değil, ona saldırmak isteyen bir avuç gafildir...

İzmir'deki saldırı teşebbüsüne katılanlar İstanbul Üniversitesi gençliği tarafından resimde görüldüğü şekilde karikatürize edilmiştir. Gençler bir köpeğin boynuna bu döviz asmışlardır: "İzmir'deki saldırı ile ilgim yoktur!"

YUNANİSTAN'daki faşist darbenin Türkiye'deki sağcılara daha fazla cür'et kazandırdığı bir sırada, arkadaşlarımız Çetin Altan ile Refik Erduran'ın İzmir gezisindeki bazı bedbaht teşebbüslerin ciddi tanınan gazeteler tarafından mübalağalı şekilde yansıtılması, eğer ortada bir kasıt yoksa, büyük gaf olmuştur. Milliyet, Cumhuriyet ve hattâ Çetin Altan'ın kendi gazetesi olan Akşam'da dahi arkadaşımı-

za dayak atıldığı yazılmıştır. Oysaki, gerek görgü tanığı Refik Erduran'ın ve gerekse Çetin Altan'ın bilahare fıkralarında belirttikleri gibi ortada bir dayak olayı yoktur. İki yazarımız gittikleri her yerde emekçi halk kitlelerinin coşkun sevgi tezahüratı ile karşılanmışlar ve büyük dinleyici toplulukları önünde tasviple dinlenen konuşmalar yapmışlardır. Bu konuşmalar sırasında bir avuç aldatılmış gü-

ruhunun giriştikleri protesto teşebbüsü ise, büyük dinleyici kitleleri tarafından önlenmiştir. Eşrefpaşa Evlenme Dairesi'nde 3000 sosyalistin iştirakiyle yapılan toplantıdan sonra çıkışta vuku bulan olay da, bu zavallıca saldırılardan birini teşkil et-

mektedir. Eski DP milletvekillerinden Dr. Selahattin Akçiçek'in teşvikiyle Çetin Altan'ın üzerine saldırtılmak istenen küçük bir topluluk sosyalistler tarafından derhal dağıtılmıştır. Çetin Altan ve Refik Erduran Ege gezilerini başarı ile tamam-

layarak olumlu izlenimlerle geri dönmüşlerdir.

Vietnam Savaş Suçlularını yargılamak üzere Paris'e giderken bu saldırı teşebbüsleriyle ilgili olarak fikrini soran gazetecilere TİP Lideri Aybar, Refik Erduran'ın Milliyet'teki yazısını okumalarını salık verdikten sonra şöyle demiştir:

"Tertiplerle Vietnam savaşları arasında bir ilişki kurmak gerekir. AP çevreleri, halkın uyanışı ve bu uyanış karşısında TİP'in oynadığı öncü role tahammül edemiyor. Demokratik ortam kendileri için cendere gibi görünüyor. Geri kalmış toplumlarda demokratik rejim daima yoldan çıkarılır. Ama Türkiye bir geri kalmış toplum olmakla beraber başka bir geri kalmış toplumdur. Bizim dışımızdaki geri kalmış ülkelere bakarak Türkiye'de aynı oyunların oynanabileceğini sanmak hatadır. Türkiye imparatorluklar kurmuş bir toplumdur. Türk halkının çok geniş bir devlet tecrübesi vardır. Türk halkı yirmi küsur yıldan beri oy hakkına sımsıkı sahip çıkmıştır.

Bu saldırıları AP çevreleri planlamaktadır. Çünkü saldırıların başında komünizmle mücadele dernekleri vardır. Bunlar fikir derneği değil, taşlı sopalı saldırı derneğidir. Bu derneklere devlet hazinesinden her yıl AP oylarıyla tahsisat veriliyor. Bu dernekler içeriden AP'nin, dışarıdan doların himayesi altındadır.

Biz bu saldırılara altı yıldır göğüs gereriz. Göğüs gere gere çok şey kazandık. İdmanlıyız. Bu saldırıların ve bu saldırılarda bulunanların nasıl bir akıbetle karşılaşacaklarını İzmir'deki olaylar ortaya koymuştur. Biz böyle şeyler olsun istemeyiz. Gerçekten Türk anayasasının emrettiği şekilde bir demokrasi kurulmasını, demokratik rejimin işlenmesini isteriz. Haklarımızı kimseye çiğnetmeyiz. Saldırıdan olursa, göreceği de vardır."

İLERİCİ AYDINLARIN ORDUDA ÇAVUŞ ÇIKARTILMASINA TEKRAR BAŞLANDI

DEMİR ÖZLÜ

NECMETTİN YAZICI

YILLARCA önce solcu aydınlara karşı silahlı kuvvetlerde uygulanan «yedek subay öğrencilerini çavuş çıkartma» işlemi, bu yıldan itibaren yeniden uygulanmaya başlamıştır.

Tuzla'daki Yedek Subay Piyade Okulu'nda altı aydan beri eğitim gören üç aydın, diğer arkadaşları subay çıkartıldıkları halde, subaylık hakları ellerinden alınmak suretiyle «çavuş» olarak kataya sevk edilmişlerdir. Çavuş çıkarılanlardan Demir Özlü, 1962-64 yılları arasında Türkiye İşçi Partisi'nde üye olarak bulunmuş olup yurdumuzun tanınmış hikâyecilerinden ve aynı zamanda İstanbul Barosu'na kayıtlı olarak avukatlık yapmaktadır. 1964 Türk Dil Kurumu Armağanını kazanmıştır. Herhangi bir muhkümiyeti yoktur. Necmettin Yazıcı TİP sempatisini olduğu için öğretmenlikten çıkarılmıştır ve onun da hiç bir sakası bulunmamaktadır.

Türk Ordusu'nda vatani görevlerini subay olarak yapmak hakkından mahrum edilen üç yedek subay öğrencisinin «sınavlarda başarısızlık» gerekçesiyle çavuş çıkartılmaları üzerine sınav kâğıtlarının yeniden gözden geçirilmesi için yapılan müracaat Okul Komutanlığı'na reddedilmiştir.

Bunun üzerine Avukat Nebil Varay, Cemal Reşit Eyüboğlu, Niyazi Ağırnaslı, Muvaffak Şeref, Halit Çelenk ve Rauf Çapan, Ziya Nur Erün, Orhan Arsal, Gülçin Hasa ve daha birçok avukat işlemin iptali için Danıştay'da tefiri tefiri, iptal ve tam kaza davası açmak üzere teşebbüse geçmişlerdir.

Hukukçular, Yedek Subay Kanunu'nun, bütün üniversite ve yüksek okul mezunlarına yedek subay olma hakkı tanıdığını, bu tasarrufu yapanların İç Hizmet Talimatnamesi'ne dayanmak istediklerini, ancak kanun varken yönetmeliğin uygulanamayacağını belirterek «Hakkı tanıyan kanundur, üstelik bu kanun yönetmelikten sonra yürürlüğe girmiştir. Haksız, kanunsuz bir işlem yapılmıştır; durum hukuka aykırıdır» demektedirler.

Yine Demir Özlü'nün avukatlarının belirttiğine göre, tasarrufun asıl sebebi bildirilmek istenmemektedir. Çünkü asıl sebep söylenirse, böyle bir tasarrufun yapılamayacağı derhal ortaya çıkacaktır. Tasarruf polis raporlarına dayanmaktadır. Bu polis raporları açtıkları açığa verilmiş polis raporları değil, gizli saklı gönderilen polis raporlarıdır. Yani, vatandaşlar hakkında, hiç bir makeme hükmü olmaksızın, ceza uygulanmak istenmektedir. Bir hukuk devletinde cezayı ancak bağımız mahkemeler verebilir. Polis raporuyla vatandaşlar hakkında ceza tertibine girmek teşebbüsü kökten hukuka aykırı bir teşebbüsdür. Öte yandan, böyle kanuna aykırı raporlarla, tertemiz, vatansever kimselere kara çalınmak istenmektedir. Bu tasarrufun derhal iptali gerekir.»

Danıştay'ın «yürütmenin durdurulmasına» karar verip vermeyeceği ve yürütmenin durdurulmasına karar verirse AP Hükümeti'nin buna uymayacağı hukuk çevrelerinde merakla beklenmektedir.

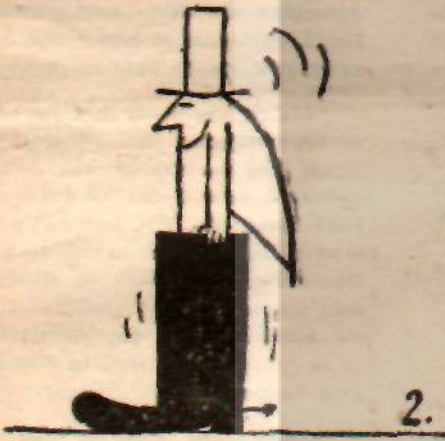
İNÖNÜ VE AMERİKA

FETHİ NACİ

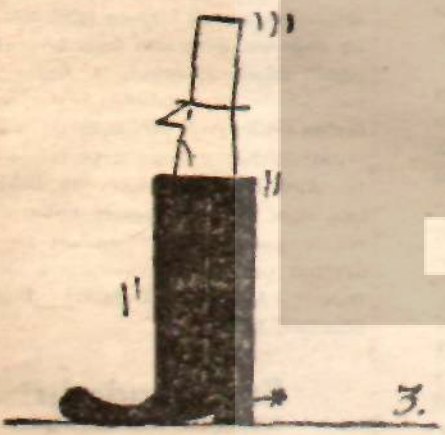
Ferruh Doğan

1.

2.

3.

4.

TÜRKİYE'de «Filipin demokrasisi» sözü, Filipin demokrasisinin kurucusu Filipin demokrasisine cephe aldıktan sonra ortaya atılmıştır. Misuri zirhisi, Amerikan yardımı ve liberalizmle kolkola gelen bir demokrasi elbette Filipin demokrasisi olacaktı. İnönü, böyle bir demokrasiyi Türkiye'deki kurucusudur. 1946'da sosyalist partileri kapatarak sola açılmayı imkânsız hale getirmiş, bağımsız sendikaları yok edip yerine güdümlü sendikalar kurdurmuş, muhalefeti aynı sosyal zümrelerin (toprak ağalarının, kompradorların, tefecilerin) kendi aralarındaki muhalefet olarak yürütmüş, halk kitlelerini yurt yönetiminin dışında tutmuştur. Aynı İnönü, bugün, Filipin demokrasisine karşı açılan mücadelenin öncülerinden biridir, «ortanın solu» nun lideridir.

İnönü'nün son yirmi yılı dolduran serüveni biraz da Türk demokrasisinin serüvenidir. Nasıl 19. yüzyılın başlarında «batılılaşma» adı altında Osmanlı İmparatorluğu yarı sömürge olma sürecine sokulmuşsa, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da, «demokratlaşma» adı altında Türkiye yeni sömürgeciğin kollarına atılmış, bir Amerikan uydusu haline getirilmiştir; bu oluşumun zorunlu kaldığı dış ilişkileri İnönü kurmuş, iç politikayı İnönü yürütmüştür.

İnönü'nün Türkiye'yi bile isteye, bilinçli olarak bir Amerika uydusu yaptığı söylenemez. Ama İnönü'nün bile isteye yaptığı, bilinçli olarak yaptığı bir şey vardır: Yurt yönetiminde Türk halkının ağırlığını duyurmasına, halkın bilinçli bir politik kuvvet olmasına engel olmak! Çünkü halkın bilinçli bir politik kuvvet olmasını istemek, topluma sınıfı açıdan bakmayı gerektirir; oysa İnönü, 27 Mayıs hareketinden sonra bile, «Türkiye'de sınıf esasına dayanan partilerin gereği yoktur» diyordu.

iNÖNÜ'nün Filipin demokrasisine karşı çıkışı Kıbrıs meselesindeki çatışma ve Johnson'un ünlü mektubuyla başlar. Ve İnönü'nün ünlü «Yeni bir dünya kurulum, Türkiye de bu dünya içindeki yerini alsın» sözlerinde ifadesini bulur. Bu karşı çıkış, Amerikalıların İnönü'nün iktidarına derhal son vermesiyle sonuçlanmış. 1966 temmuzunda Heybeliada'da İnönü'yü ziyaret eden CHP milletvekillerine İnönü'nün söylediği söz şudur: «Amerikalılar bir Başbakan buldular benim yerime.»

İnönü'nün yirmi yılda anladığı bu gerçek, Amerikalıların bütün yarı sömürgelerde oynadığı oyundan başka bir şey değildir: Yerli liderleri baş eğdikleri müddetçe tutmak, kullanmak ve kafa tuttukları zaman değiştirmek! Ama bir Güney Vietnam'lı kukla, bir Güney Kore'li kukla, bir Filipin'li kukla kolaylıkla kabul edileceği bu durum, bir milli kurtuluş mücadelesini yürütmüş başlardan biri için, Garp cephesi kumandanı İsmet Paşa için elbette kolay kolay hazmedilemez bir durumdur. İnönü'nün durumunu Amerika'nın hazmedememesi gibi.

Ortanın solu ve sekizler çatışmasını, İnönü - Amerika çatışmasının yüzeye vuran belirtisi olarak almak,

CHP Kurultayını sadece CHP'ileri ilgilendiren bir olay olmaktan çıkarmış, herkesi ilgilendiren bir olay durumuna getirmiştir.

SEKİZLER, hangi niyetlerle yola çıkmış olurlarsa olsunlar, bugün, emperyalizmin işbirlikçi çevrelerin aleti durumuna düşmüşlerdir. Turhan Feyzioğlu, Amerika karşısındaki yirmi yıllık İnönü uysallığının devam ettiricisi rolünü gönüllü olarak benimsemiştir; yüklendiği rol, objektif olarak, Filipin demokrasisini sürdürmek rolüdür. Demirel'i AP genel başkanı yapan çevreler şimdi de sekizleri tutmaktadır; sekizler, bunu önleyememişler, tersine, bu çevrelerden yararlanmaya başlamışlardır. Sekizlerin lideri Feyzioğlu, bir yandan ilk beş yıllık plan hazırlanırken reformlara karşı çıktığı için çatıştığı Ferit Melen gibi politikacılarla işbirliği yapmakta, bir yandan da reformcu sözler etmektedir! Ortanın soluna karşı yönelttikleri suçlamalar suni suçlamalardır. Ve İnönü, Kurultay konuşmasında, sekizler için «Kimin emrinde bilimeze kişiler sözünü kullanmıştır. Bu söz, İnönü gibi serin kanlı, ihtiyatlı ve sabırlı bir liderin ağızından çıkınca daha bir ağırlık, daha bir önem kazanmaktadır.

Sekizlerin karşı çıktığı ortanın solu hareketi elbette sosyalist bir hareket değildir. Bir kısım sol yazarların sandıkları gibi bunu sadece TIP'iler söylemiyorlar. İnönü de söylüyor. İnönü, 18. Kurultay'da CHP'nin ortanın solu politikasının sosyalizmle ilgili olmadığını açıklamıştı. Olağanüstü kurultayda, sosyalizmin karşısında CHP'nin durumunu yeniden şöyle açıklıyor: «Sosyalist parti değiliz ve olmayacağız, dememiz, ezbere bir söz değil, tarihe, kendi ihtiyacımıza ve davamıza dayanan bir neticedir. Birbirimize benzeyen sosyal adalet ve demokratik sosyal hukuk devleti anlayışları, bir eşliğin değil bir tabii evrimin neticesidir.» 23 Nisan'da söylenen bu sözler, CHP'nin sosyalizmle bir ilgisi olmadığı konusunda İnönü ile TIP'iler arasında görüldü birliği olduğunu gösteriyor.

SOSYALİSTLERİN ortanın solu hareketini eleştirmelerini «milliyetçi cepheyi parçalıyor» diye kinamaları, yermenin bir anlamı yoktur. Ortanın solunun Türkiye için tutarlı bir kalkınma programı getiremediği bir gerçektir. CHP Genel Sekreterinin şehir şehir doluşarak yaptığı açıklamaların gelişmelerle dolu olduğu, sol sloganları demagogik bir şekilde kullandığı, üstelik ortanın solunun antiemperyalist bir davranış olarak ileri sürülmesine rağmen, antiemperyalist temaları işlemekten ustalıkla kaçındığı da bir gerçektir. Bütün bunlara rağmen, meseleyi bir İnönü - Amerika çatışması olarak değerlendirmek, İnönü'nün Kurultay'da söylediği «Millî Mücadele, memleketi kurtarıncan, imparatorluğun son manzarası olan Türkü haldir görmek zihniyetine de karşı yapılmıştır.» sözünü bu açıdan değerlendirmek, bunun için, İnönü'ye karşı olan kuvvetlerin karşısına çıkmak, içinde bulunduğumuz aşamada, elbette en doğru tutumdur.

Amerika Cumhurbaşkanı Johnson, Russell Mahkemesi'nde Vietnam'da Amerika'nın işlediği insanlık dışı suçları lan

İNSANLIK AMERİKA'YI YAR

VİETNAM Savaş suçlarını yargılamak üzere ünlü filozof Bertrand Russell tarafından kurulan Uluslararası Mahkeme, Paris'teki toplantısına Fransız Hükümeti tarafından izin verilmediği için, Stockholm'de toplanmaktadır.

De Gaulle Hükümeti, 1881 tarihli bir kanunu sebep göstererek toplantıyı engellemiştir. Halen yürürlükte olan bu kanuna göre, gerek Fransa'nın, gerekse diğer ülkelerin devlet başkanlarına hakaret yasaktır. Vietnam'daki savaş suçlarının gözden geçirilmesi, ister istemez Amerika Cumhurbaşkanı Johnson'ı hedef almaktadır. De Gaulle, duruşma safahatının Johnson'a hakaretlere sebep olabileceğini ileri sürerek engelleme kararını mahkemenin idari başkanı Jean Paul Sartre'a bildirmiş, bunun üzerine mahkeme yeri Stockholm'e nakledilmiştir.

Stockholm'deki duruşmada Uluslararası Mahkeme, daha önce Vietnam'a gönderilen tahkik heyetlerinin raporlarını inceleyecek, tamamları dinleyecektir. Bundan sonra, andlaşmaların, örf ve adetlerin ve hukukun genel ilkeleri ışığında şu beş noktaya kesin cevaplar aranacaktır:

1. Amerikan Hükümeti ve müttefikleri Vietnam'da devletler hukukuna saldırganlık sayılan fiilleri işlemişler midir? (Amerika'nın Vietnam Savaşı'nda ki müttefikleri Avusturalya, Yeni Zelanda ve Güney Kore'dir.)

2. Amerikan silahlı kuvvetleri Vietnam'da savaş kanunlarının yasakladığı silahları kullanmış ve yasak yeni silahlar denemişler midir?

3. Sivil hedefler - hastaneler, okullar, sanatoryumlar, barajlar v.b. bombalanmış mıdır?

4. Vietnam'lı esirlere, savaş kanunlarına yasaklanmış gayriinsani muameleler yapılmış mıdır? İşkence edilmiş midir? Sivil halka karşı haksız misille-

melerde bulunulmuş, rehinelere öldürülmüş müdür?

5. Zorla çalıştırma kampları kurulmuş, kütlüce sürgünler yapılmış mıdır? Halkın kütlüce yok edilmesi demek olan "genocide" suçu işlenmiş midir?

Dolarlı barbarlar!

Kısacası, medeniyet iddiasındaki "Dolar"lı, otomobilli, buzdolaplı barbarlar yargılanacaktır. Russell Mahkemesi, savaş suçlusu Birleşik Amerika'nın da savunmasını almak üzere Başkan Johnson'ı resmen mahkemeye çağırmıştır. Ancak ne Johnson, ne de onun adına bir yetkili mahkemeye herhangi bir cevap vermiştir. Russell Mahkemesi'nde, sanık Johnson gıyabı olarak yargılanacaktır.

Mahkemenin meşruluğuna bir çok devlet adamları itirazda bulunmuşlar, "mahkemeleri ancak devletler kurar; özel kişilerin kurduğu mahkemenin, mahkeme niteliği yoktur, olamaz" demişlerdir.

Bu itiraza mahkeme üyesi Aybar şöyle cevap vermektedir:

"Peki, devletleri kim kurar? Devletlerin gücünü kim sağlar? Kamu gücünün kaynağı nerededir?"

Halktır, kamu gücünün kaynağı da, meşruluk temeli de halktır; halkın onayıdır. Şu halde ünlü İngiliz filozofu Bertrand Russell'in tebebbüsü ile kurulmuş olan Milletlerarası Savaş Suçları Mahkemesi de, güçlü, meşruluk temeline - dünya kamuoyunca benimsenip desteklendiği ölçüde - aynı kaynaktan alır."

Kaldı ki, dünya halkları şimdi şöyle düşünmektedirler:

"Denize mazot dökülüp balıklar ve kuşlar ölüm tehlikesi geçirirse, medeniyet namına, insanlar kendiliklerinden harekete geçerler. Mazotu denize dökenleri mahkemelere verirler. Kuşların ve balıkların yardımına koşarlar. İnsanlar için bunun haydi haydi yapılması lazımdır."

Öte yandan, Hitler devrindeki Nazi savaş suçluları, İkinci Dünya Savaşı sonunda Nürnberg Mahkemesi'nde "insanlık adına" yargılanmışlardı. Nürnberg'de Amerika'lı Başsavcı Jackson tarihi geleneğe şu sözlerle çıkış açmıştı:

"... Burada esas dâvacı medeniyettir. Medeniyet öğrenmek istiyor. Acaba hukuk ilmi, Almanya'daki kadar geniş çapta cinayet işleyenleri cezalandırmayacak kadar yetersiz midir? Medeniyetin bu mahkemeden beklediği gayet açıktır. Milletlerarası kanunların bütün hükümleri, barış tarafında sayılmalıdır..."

... Dünya barışına karşı işlenmiş suçları istikbalde yargulamaya kalkacak milletler ve hukukçular, artık (emsali yoktur, dolayısıyla cezalandırılmaz) iddiasıyla karşılayamayacaklardır..."

Ama, daha büyük savaşın yaraları kabuk bağlamadan ortaya Batı Bloku Süper Lideri Amerika çıkmış, küçük Vietnam'ın iç işlerine (hem de silâhla ve tıpkı Hitler gibi, komünizme karşı koyma gerekçesiyle) müdahale etmiştir. Dünya barışını, herkesin anlayacağı şekilde tehlikeye düşürmüştür.

Vietnam topraklarına 700 Bin'e yakın Amerikan askeri yığılmıştır. Dev bombardıman uçaklarıyla yine Amerika gece gündüz Vietnam köy ve şehirlerini bombalamıştır. Evleri, hastaneleri, sanatoryumları, okulları, kiliseleri, pagodaları, tarladaki ürünleri bilinçli ve planlı bir şekilde yakıp yıkmıştır. Bütün İkinci Dünya savaşı sırasında Almanya'ya atılan bombalardan daha fazlası küçük Vietnam'a yağdırılmıştır.

Dünyanın en büyük deniz gücüyle Amerika Vietnam'ın limanlarını harap etmiştir. Milletlerarası kanunlarla yasaklanan silahları kullanmıştır. Güneydeki ve kuzyedeki sivil halkı napalm, la, zehirli gazlarla, daha başka dehşet sahic silâhlarla bile öldürmüştür. Orta Çağ usulü işkenceler yapmaktan utanmamıştır. Gayesini de resmi ağızlarından açıklamıştır:

"Vietnamlı milliyetçilere dehşet salmak!"

Ve bu jenosid (bir milleti öldürerek ortadan kaldırmak) niyetlerini, resmi Amerikan sözcükleri saklamamışlardır. Hatta, şöylesine emperyalistçe bir mazaret göstermeğe kalkmışlardır:

"Bin an için Hindi Çini Yarımadası'nı kaybettiğimizi farzedelim. O zaman Hindi Çini ile beraber, son derece değer verdiğimiz kalay ve tungsten'i de kaybederiz. Biz, çok feci bir şeyin en ucuz yollardan önlenmesine çalışıyoruz. Güney Doğu Asya'dan ve Hindi Çin'deki zenginliklerden, istediğimizi alabilme kabiliyetimizin kaybolmasını önlemeye çalışıyoruz." (Başkan Eisenhower, 1953 konuşması).

"Güney Doğu Asya'nın tabii imkânlarını, biz, ancak kısmen işletebildik. Buna rağmen, dünyanın ham kauçuk ihtiyacını yüzde 90 oranında, kalay ihtiyacını yüzde 60 oranında, kopra ve Hindistan cevizi yağı ihtiyacını yüzde 80 oranında Güney Doğu Asya temin etmiştir. Aynı bölgenin şeker, çay, kahve, tütün, sisal, kenevir, yemiş, baharat, tabii reçine, petrol, demir madeni ve boksit üretimi çok büyük rakamlara varmaktadır." (Amerikan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, 1951).

Suç ortadadır!

Oysa, Birleşik Amerika'nın batı sahilleriyle Vietnam'ın doğu sahilleri arasında uçsuz bucaksız Pasifik Okyanusu ve Güney Çin Denizi vardır. Demek Vietnam'daki Nazi barbarlığını bile aşan ve jenosid'e varan Amerikan tutumu (Amerikalı liderlerin bizzat kendi ifadelerine göre), bu emperyalist emellere dayanmaktadır. Suç ortadadır.

İşte Vietnam'daki Amerikan savaş suçlarını yargılamak amacıyla, İngiliz filozofu Lord Bertrand Russell'in tebebbüsü neticesinde, 13 Kasım 1966'da Londra'da Milletlerarası Mahkeme kurulmuştur. Fahri Başkanlığa ve mahkeme üyeliğine Russell, idari başkanlığa ve mahkeme üyeliğine ünlü Fransız dü-

suçları için dolaylı yargılanmaktadır

YARGILIYOR

şinürü Jean Paul Sartre getirilmiştir. Mahkeme Başkanı ise, Yugoslav Hukukçusu Vladimir Dedijer'dir. Yargıçlar arasında, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve hukukçu Mehmet Ali Aybar da yer almaktadır.

1967 yılının bu milletlerarası mahkemesi ile 25 yıl önce kurulan Nürnberg Mahkemesi bir bakıma birbirine benzer. Şu farkla ki, Russell Mahkemesi'ni bütün dünyanın entellektüelleri, düşünürleri kurmuşlardır; halbuki Nürnberg Mahkemesi savaş galibi devlet adamlarının kararı ile şekillenmiştir. Ayrıca, Russell Mahkemesi'nde Nürnberg Mahkemesi'ndeki gibi teatral aje-ni celseler yapılmayacaktır. Dolayısıyla Russell Mahkemesi, daha çok tahkik komisyonu karakteri taşıyacaktır. Russell Mahkemesi'nin soğukkanlı kararları, devletlerin kaba kuvvetinden değil fakat üyelerinin milletlerarası entellektüel çapından ağırlığını kazanacaktır. Kimse, milliyetçi (şoven) taraflılıktan söz edemeyecektir.

Zaten, kurtuluş savaşı tipinin en belirli vasıflarını taşıması bakımından, Vietnam Savaşı'nı en iyi anlayacak yine Türklerdir.

Türk kurtuluş savaşında milletvehi Yunan ordusu, Türk köylülerine benzer işkenceler yapmamış mıydı? Yine Türk kurtuluş savaşında, Mustafa Kemal ordularına karşı, İngiliz icadı bir padişah ordusu kurulmamış mıydı? Yine Türk kurtuluş savaşında, bütün dünyaya, İngilizler Türk aleyhtarı yalan propagandalar yaymamışlar mıydı? Yine Türk kurtuluş savaşında, Mustafa Kemal etrafına toplanmış liderler, dünya kamuoyuna seslerini iltirirmeye çalışmamışlar mıydı? Türk kurtuluş savaşı bugün olsaydı, Mustafa Kemal ve taraftarları Russell Mahkemesi'nden muhakkak ki aynı desteği görecektirdi:

Aybar'ın dediği gibi, "Bugün Vietnam halkı doğuşuyorsa, bu biraz da bizim kırk yıl önce istiklâl savaşı vermiş ve kazanmış olmamızdan dolayıdır"

Ve zafer, mutlaka Vietnam halkının olacaktır.

MEHMET ALİ AYBAR

VİETNAM Savaş Suçlarını yargılamak üzere Bertrand Russell tarafından kurulan mahkemenin toplantısına katılmak üzere yargıçlar kurulu üyesi TİP Lideri Mehmet Ali Aybar, geçen salı günü uçakla Paris'e gitmiştir. Hava alanında kendisiyle görüştüğümüz Aybar, bu konuda ANTA şu özel demeci vermiştir:

"Milletlerarası Savaş Suçları Mahkemesi'nin açılış töreninde bulunmak ve oturumlara katılmak üzere Paris'e gidiyorum. Fransız Hükümeti mahkemenin Paris'te çalışmasına izin vermezse, mahkeme muhtemelen Stockholm'de toplanacaktır.

Vietnam Savaşı konusunda hükümetler arasında bir nevi dayanışma, bir nevi suç ortaklığı vardır. Bu kadar büyük ölçüde bir cinayet işlenirken hükümetlerin susması, insanlık ve medeniyet adına üzünü ile karşılanacak bir olaydır. Ancak insanlar da bu umursamazlık karşısında vazifelerini bilince kavramaktadırlar. Bandan ötürüdür ki, Russell'in teşebbüsü ile bir milletlerarası mahkeme kurulmuştur. Demek ki, suçlar cezasız kalmıyor. Suçlara karşı mutlaka tepki gösteriliyor. Hükümetler vazifelerini yapmaktan çekinir ve tepki göstermezse, mutlaka halkın isteklerine tercüman olan kişiler bu vazifeyi kendi üzerlerine alırlar.

Şunu hemen söyleyeyim ki, bu tarafsız bir mahkemedir. Yargıç olarak seçilmiş kimseler, vicdanlarının hakikatleri söyleyecek, hakikatleri belli edecektir. Gönderdiğimiz tahkik heyetleri, Vietnam'da işlenen suç-

Aybar: «Vietnam halkı bizim için de çarpışıyor!»

■ Russell Mahkemesi'ne katılan TİP Lideri Aybar "Vietnam halkının savaşı, mazlum milletlerin savaşıdır" dedi.

ları tesbit etmişlerdir. Mahkeme önünde şahitler dinlenecektir. Ve burada ortaya çıkan olaylar, yürürlükte olan devletler hukuku anlaşmalarına ve hukukun genel prensiplerine göre değerlendirilecektir. Bu işi tarafsız olarak yapacağız. Çünkü tarafsız olmazsak, kimseyi inandıramayız. Tarafsız olduğumuz ölçüde inandırırız. Hukuk kuralları ne gibi yargılara varılmasını emrediyorsa, o dile getirilecektir.

Verilecek hüküm uygulanacak mıdır, uygulanmayacak mıdır?

İç hukukumuzda da, mahkemece mahkûm edilen bir kimse, polis ve jandarma olduğu halde, kaçabilmektedir. Bu mahkemenin vereceği hüküm, tarih sayfalarına geçecektir.

Hemen şunu da söyleyeyim. Mahkeme tarafsız hareket edecektir ama, biz tarafsız değiliz. Ben tarafsız değilim. Ben Amerika'yı mahkûm etmiş bir insan sıfatıyla mahkemede bulunuyorum. Orada bulunan yargıçların hepsi de, Vietnam'da işlenen cinayetler karşısında susmadıkları için davet edilmişlerdir. Cinayetler karşısında susamazdık. Vietnam halkının üzerine semalardan her gün 1400 Ton bomba atılıyor. Bu, İkinci Dünya Savaşı'nda ve Kore Savaşı'nda atılan bombaların yekûnundan fazladır. İnsanlara işkence yapıyorlar. Bunun karşısında tarafsız olmak demek, insanlıktan istifade etmek, demektir. Hiç bir mahkemede hakimler tarafsız değildir. Cinayetin işlendiğini bilir ve yürekleriyle takbih ederler. Ama mahkemeye çıkıkları zaman bu yargıyı vermemiş gi-

li hareket eder, olayları tarafsızca değerlendirirler.

Vietnam'da savaşan kahraman Vietnam halkı, bizim özgürlüklerimiz için de savaşıyor. Bütün mazlum milletlerin özgürlükleri için de savaşıyor. Vietnam halkının kazanacağından eminim. Çünkü halkları yenmek mümkün değildir. Halk yenilmez. Halkı uçaklarla, napalm bombalarıyla dize getirmek mümkün değildir. Ama bir an için Amerika orada zafer kazanırsa, unutmayalım ki, bütün geri kalmış ülkeler için, hatırla ileri ülkeler için yaşamak çok daha zor olacaktır. Bunu iyi bileyim. Oynanan oyunları iyi görmemiz lazımdır.

Yakın konuşumuzda da aynı oyunlar oynanıyor. Onun için Vietnam Savaşı'na kayıtsız kalmayalım. Vietnam Savaşı bütün mazlum milletlerin savaşıdır. Nasıl ki, kırk küsur yıl önce bizim istiklâl savaşımız, mazlum milletlerin savaşıydı. Bugün Vietnam halkı doğuşuyorsa, bu bizim kırk yıl önce istiklâl savaşı vermiş ve kazanmış olmamızdan dolayıdır. Emperyalizmin tahakküm cephesinde gedik açtığımızdan dolayıdır. Biz ikinci kurtuluş savaşımızı silâhsız yürütüyoruz. Bu, belki de Vietnam halkı savaşı silâhla yürüttüğü içindir.

Uyanmış, uyandırılmış halk yığınlarının gücüne kimse karşı koyamaz. Vietnam faciasına da halkın uyanık, örgütlü gücü son verecektir. Mahkeme kimin suçlu, kimin de suçsuz olduğunu kesin delillerle tesbit ederek halkların uyanışına yardım edecektir.

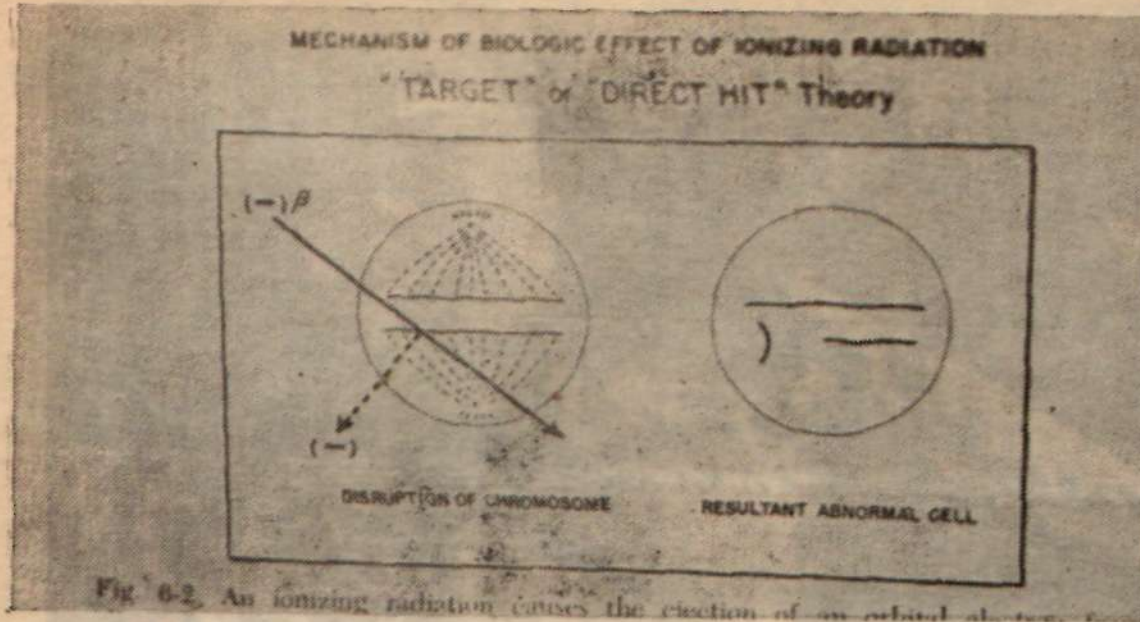

Fig. 6-2. An ionizing radiation causes the ejection of an orbital electron.

"Nükleer Medicine" adlı Amerikan neşriyatında atom ışınlarının kromozonları nasıl parçaladığı açıkça görülmektedir.

Yabancı uzmanlara karşı Türk halkını savunmak Dr. Koçtürk

TÜRK HALKI KOBAY DEĞİLDİR!

Amerikan emperyalizmi Kobalt - 60 ile ışınlandırılmış buğdayı ilk defa Türkiye'de deneyerek Türk neslini nasıl tehlikeye düşürüyor?

RADYOAKTİF ışınlar ikiye ayrılır. Biri, günlük hayatımıza giren röntgen ışınları gibi "Elektro-Manyetik" ışınlar, öteki ise "Korpüsküler" adı verilen, atom bombasının patlamasından doğan ışınlardır. Bu ikinci ışınlar, atom parçacıklarının fırlatılması ile ortaya çıktığından, çok daha etkili ve tahrip edicidir. Korpüsküler ışınlar, maddenin moleküller iç yapısını değiştirerek tabiatla rastlanmayan cisimler yaratırlar...

İskenderun Silosunda, buğdayın ışınlandırılması için kullanılacak ışın, KOBALT - 60 ışınıdır ve Korpüsküler ışınlar bölümlüne girer... Işınlanan buğdaydaki böcekler, ışınların etkisi ile vücutlarının madde yapısında değişiklik ve bozukluk olduğu için ölürlər. Aynı zamanda, besin olarak kullanılan buğday'ın da canlılığını yitirdiği görüldü.

Türkiye Atom Enerjisi Komisyonu'nun hazırladığı raporda, ışınlanan buğdayın canlılığını yitirdiği hakkında çeşitli örnekler vardır.

Denemeler sonunda, ışınlandırılmış Hindistan Cevizi suyu içinde yetiştirilen havuç köklerindeki hücrelerde kromozom dejenerasyonları (hücre çoğalmasının durması) ve anormal hücreler görülmüştür.

Batılı araştırmacılar, özellikle atom ışınlarının besin teknolojilerinde kullanılmasında çıkar ve

"İnsan, bitki değildir" gerekçesi ile olumsuz denemeleri inkâr ederek, hayvanlar üzerinde çabımalara başladılar. Hayvanlar üzerindeki denemelerde, özellikle farelerde şunlar görüldü:

— "Kısırlık, yavruların anormal doğması, kanser teşekkülü."

Fakat, zaman içinde ışınlandırma dozunu düşüren araştırmacılar, fareler üzerinde görülen sonuçların ortaya çıkmayacağı bir pozisyon yaratmayı başarmışlardır.

İnsan üzerinde yapılmış uzun süreli ve yeterli denemeler yokken, Türk ulusunu bir deneme aracı, bir kobay gibi kullanmak isteyen emperyalist ülkelerden şu sorunun cevabını vermelerini haklı olarak istiyoruz:

— "İnsan bitki değildir diye ve fareler üzerinde yapılan denemelere dayanarak Türk ulusuna ışınlandırılmış buğday yedirmek istiyorsunuz. Türk insanı fare midir?"

Batılı emperyalistler, kobay olarak Türkiye, Hindistan, Pakistan ve Arjantin'i seçmişlerdir. Üç ülke çeşitli nedenlerle kobay olmayı red ederek ulusların korumuştur. Fakat, Türkiye Atom Enerjisi Komisyonu'nun Genel Sekreteri Fahri Domanic ve çevresi Türk ulusu adına bu projeye talip olmuşlardır.

Tarım Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Toprak Mahsulleri Ofisi ve Atom Enerjisi Komisyonu-

yaptıkları bir toplantıda, Türk ulusuna ışınlandırılmış buğday yedirilmesi projesinin uygulanmasını kararlaştırmışlardır. Devlet Planlama Teşkilatının acele onayı alınan karar, acele Birleşmiş Milletlere gönderilmiştir.

Uyuyan hükümet

Oysa, yeni ve tehlikeli bir teklifi, ulusun ekmeği üzerinde uygulayabilmek için sorunun parlamentoya götürülmesi gerekirdi. Türkiye'ye gelecek turistlerin tras olabilmeleri için pazar günleri berber dükkânlarının açık tutulması gibi konuları ele alıp uzun uzun görüşüp tartışan Türk Parlamentosu Türk ulusunun geleceğini tehlikeye atabilecek ışınlandırılmış buğday konusunu üzerinde durmamıştır...

Gerçekler Türk ulusundan saklanarak, Viyana Büyükelçimiz Baha Vefa Karatay Türk Hükümeti adına Birleşmiş Milletler Atom Enerjisi Komisyonu ile ilgili bir anlaşma imzalamıştır. İkili anlaşmada, Türk ulusunun yiyeceği buğdayı atom ışınlarından geçirecek kuruluşun 14 Mart 1967'de işletmeye açılması kararlaştırılmıştır.

17 Ocak 1967'de bir bildiri yayımlayarak, Doçent Dr. Osman Koçtürk ilk alarmı vermiştir. Daha sonra, Profesör Kâzım Aras'ı da beraberine alan Koçtürk

meti uyarmaya devam etmiştir.

Bu arada, İskenderun halkı paniğe kapılmış, Işınlandırma Silosu'nda çalışan bazı işçilerin tehlikeli biçimde hastalanmaları ve gençliğin bir sesiz yürüyüşe hazırlanmaları Sağlık ve Enerji Bakanlıklarının konu ile ilgilenmelerini sağlamıştır. Başbakanlığa gönderilen yüzlerce telgraf, ışınlandırma silosu'nun açılışının durdurulması yolunda emrin çıkması sonucunu doğurmuştur.

Fakat, başları sıkıştığında Türk çocuklarının karşısına yabancıları çıkarmayı gelenek durumuna getirmiş olanlar, konuyu incelemeleri için Türkiye'ye dört yabancı uzman çağırılmıştır.

Dört yabancı uzman, Sağlık Bakanlığı müsteşar ve memurlarının katıldıkları ilk toplantıda inandırıcı kanutlar verememiş ve "İKNA HEYETİ" bozguna uğramıştır.

Siyasi Bilgiler Fakültesi Sosyal Demokrasi Derneği'nin düzenlediği konu ile ilgili açık oturum Profesör Kâzım Aras, Doçent Dr. Osman Koçtürk, Cengiz Hevenk ve İrfan Tezcan çağırılarak konuşmacıların adları ilan edilmiştir.

Açık oturuma, ışınlandırılmış buğdayın halk için zararlı olmadığını savunacak ekipten bir kişi gelmiştir. Bir ara oturduğu yerde heyecanlanarak kürsüye

PROF. KÂZIM ARAS (Türk halkı kobay değildir)

rü Ali Salt Ankara şöyle demiştir:

— "Atom şeytandır. Türk halkını bu şeytanın gazabından kurtarmak için bilim adamlarını tarihi bir göreve çağırıyorum."

İkna heyeti

İki Amerikalı, bir Belçikalı ve bir de İngiliz'den kurulu Atom Enerjisi Komisyonu "İKNA HEYETİ" Türk ulusuna ışınlandırılmış buğday yedirmenin zararlı olduğuna kimseyi, Sağlık Bakanı Vedat Ali Özkan'ı bile inandıramamıştır. Fakat, "İkna Heyeti" Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ı kolaylıkla ikna etmeyi başarmıştır.

Burada bir parantez açıp, Atom Enerjisi Komisyonu "İkna Heyeti" üyelerinden Amerikalı uzman ile Doçent Dr. Koçtürk'ün komisyonda yaptıkları şu konuşmayı dikkatle okuyarak, kendi çıkarları için emperyalist-

Sömürgecilik, Milliyetçilik ve Din

KAPİTALİZMİN birinci ödevi geride kalmış, sanayini kuramamış milletleri sömürmektir. Kapitalizm bu sömürgecilik düzenini sürdürmek için dünyada politik, kültürel büyük bir ağ kurmuştur. Büyük bir de propaganda ağı kurmuştur.

Kapitalist düzen bu üç büyük ağla kendisine karşı gelmeğe çalışmaları yok eder.

Kapitalizm, beynelmül bir soyguncu sebekesidir.

Temeli Avrupa'da atılmış, dünya çapındaki sebekesini Avrupa'dan kurmuştur. Şimdi kapitalizmin bayrağını Amerika ele almıştır. Dünya milletlerini Avrupalı eski kapitalistlerle birlikte Amerika sömürüyor. Amerika, bu büyük kapitalist sebeke sürüp gitsin diye Asya'da döğüşüyor. Gerekirse dünyanın her yerinde de döğüşecek.

Geri kalmış memleketlerde kapitalistlerin yüzdecileri, komisyoncuları var. Bunlar kapitalistlerin ürettikleri ürünleri geri kalmış memleketlerde satıyorlar, yüzdecilerini alırlar, gerisini de Avrupalı, Asya'daki AGALARINA gönderirler. Bunlar montaj sanayii kuruyorlar. Montaj sanayii de yerli bir sanayiiymiş gibi tek millete yuttururlar. Kapitalist düzenle idare edilen memleketlere kapitalistler, Avrupalı, Amerikalı sömürgeciler yerli sanayi kurdurmazlar, buna izin vermezler. Yerli sanayi kurulursa bir memlekette, gerçek bir yerli sanayi, o memlekette sömürgecilerin pabucu dama atılır. Bakın bir örnek vereyim. Bizde bir mensucat sanayi var. Kumaşımızı, bezimizi, baskımızı biz dokuyoruz. Dışarıya hiç muhtaç değiliz. Artık Avrupalı kapitalistler bize dokunmuş mal satamıyorlar. Ne oluyor, paramız memleketimizde kalıyor. Diyeceklerimiz ki Avrupalı, Amerikalı sömürgeciler buna nasıl izin verdiler de bizim memlekette mensucat sanayisi kurulabildi? Mensucat sanayinin temeli Atatürk devrinde atıldı. En büyük sebep bu. Bir de Avrupalı, Amerikalı sömürgeciler işlerini dokuma sanayinden başka kollara kaydırdılar. Yani geri kalmış memleketlerde yerli dokuma sanayii kurulmasına izin verdiler. Dokuma sanayinin sömürü oranı öteki kollarından daha azdır.

KAPİTALİST düzen bütün yöntemiyle bir sömürü düzenidir. Delme takmadır. Çete başı Avrupa'da, Amerika'da oturur. Kol kol memleketlere ajanları yayılmıştır. Bu ajanlar politik güçleri, basını, radyoyu ellerinde tutarlar. Tabii hepsini değil, büyük bir kısmını...

Bununla o memleketin milli güçlerini yıpratmağa çalışırlar.

Kapitalist düzen sürüp gittikçe geri kalmış bir memlekette yerli sanayi kurulamaz, izin vermezler. Bu, mümkün değil. Çünkü yerli sanayi kurulduğu an YENİ SÖMÜRGEÇİLİK bitmiş demektir. Avrupalı, Amerikalı deli mi, bindiği dalı keser mi? Onun için şimdi bizim idare ediliğimiz düzen de yerli, milli sanayi kurulamaz. Kurdurmazlar.

Biz şimdi beynelmül kapitalizmin pençesinde inleyen, yokolmağa yönelmiş bir milletiz.

Kurtuluş çaresi ne? Bir tek kurtuluş çaresi

var, o da sosyalist düzene yönelmek. Başka kurtuluşumuzun, greide kalmış bir memleketin kurtuluşunun mümkünü, çaresi yok.

Çok yazdım, gene de yazacağım. Geri kalmış memleketleri eline alması kapitalist düzen, hegemonyasını sürdürmek için ne yapar? Önce o memleketin asli güçlerini çürütmeğe çalışır. Bu asli güçler nelerdir? Önce millet birliğidir. Onu parçalar. Kültürüdür, onu yozlaştırmaya çalışır. Dinidir, onu kulanmağa bakar. Tarihi'dir, onu küçümser. Çünkü bütün bu asli güçler, sömürüyü, alçaltılmağı bir gün sezince kapitalizmi yok edecek güçlerdir. Bu güçler yok edilmeden bir millet sonuna kadar sömürülemez.

Öyleyse en uzaktan, en yakından beynelmül kapitalistlerle ilişkisi olanlar milliyetçi olamazlar. Kapitalist düzen milliyetçiliğin tam zıddıdır. Kutsal milliyet kavramını kullanırlar. Sömürülerine kalkan diye kullanırlar. Geri kalmış memleketlerdeki milliyetçi geçinçlerin bir kısmı kapitalistlerin bilinçli usaklarıdır. Bir kısmı kutsal milliyet kavramına saygısı olan aldatılmış, çağımızın milliyetçiliğinin ne olduğunu bilmeyen kişilerdir.

Çağımızın milliyetçiliği sosyalizmle başlar, onunla biter. Sosyalizm insanın, milletin bağımsızlığı, yüzde yüz hürriyetidir. Sosyalizm, yitirilmiş insanlık, yitirilmiş millet onurunu insanlığa geri verecek bir düzendir.

DİNE gelince, kapitalizm dini sömürüsüne kalkan diye kullanır. Eğer kullanmazsa onu yerin dibine batırır. Burjuvalar, derebeyleriyle döğüşürken en büyük düşman olarak dini almışlardır. Karşılarına. Parolaları dinsizliktir. Bugün dini kalkan diye milletlerin ahutlerine karşı kullanıyorlar da susuyorlar. Din, şimdi şu anda, milletleri yok etmeğe çalışan kapitalistler aleyhine döşün de bir seyreyleyin gümbürtüyü. Bir seyreyleyin din aleyhine kampanyayı. Şimdi dini kullanyorlar da burjuvalar, kapitalistler dindar gözüküyorlar. İki yüz yıldır din için yapmadığını bırakmayanlar burjuvalar değil mi? Dini yoketmeğe çalışanlar. İki yüz yıldır dinle, dindarlarla döğüşen, onları yoketmeğe çalışan burjuvalar şimdi ne oldu da sahte dindar kesildiler. Ramazanlarda İmam Hatip Okullarında iftar yemeği verenlerin bir çoğunun hayatlarına bakın, Allahla kitapla, diule İmanla hiç bir ilişkileri var mı? Şu burjuvaların, dindar burjuvaların yaşayışlarını, gece kulüplerini, yedikleri türlü herzeyi görüyorsunuz ya, dinle İmanla en küçük ilişkileri var mı?

İmam Hatip Okulları azıcık kendine gelsin, azıcık Türk milletinden yana olsun, yani beynelmül soyguncu sebekesinin ne olduğunu anlasın, bakın bakahın yerinde kalabilir mi? İftar yemekleri mi? Ağı yedirir kapitalist adama ağı: İftar yemeği yerine. İki gün içinde İmam Hatip Okullarının yerinde yeller eser. Köy Enstitülerinden bin beter ederler onu.

Dini, İmam Hatip Okullarını Türk milletinin ahutlerine karşı kalkan diye kullanıyorlar da bu kadar yüz veriyorlar onlara kapitalist burjuvalar.

Kendi milletlerinin ecebî kapitalistler tarafından sömürülmesine, öksüzlerin, hastaların, elsizlerin, dilsizlerin, tüyü bitmedik yetimlerin haklarının yenmesine, halk uyanmamış diye onların sömürülmesine yardımcı olanların, yadım edenlerin, milliyetçi güçlere karşı gelenlerin din adamı olmalarının mümkünü yoktur. Dindar olmalarının mümkünü yoktur. Allah onları kahredecektir.

Hiç kimse uykuda kalmaz. Namuslu hiç kimse vatanını esarette koymak istemez. Bir gün İmam Hatip Okullarının fıkara köylü çocukları da uyanacaklardır. Gerçek dindarlığın ne olduğunu öğreneceklerdir. İşte o zaman seyreyleyin siz burjuvaları. Bakın bu okullara atacakları iftiralara. Köy Enstitülerinin başına gelenleri mumla arayacak İmam Hatip Okulları... İşte gene o zaman da İmam Hatip Okullarını Köy Enstitülerini gibi milletin aydınlık güçleri savunacaktır. Milletin karşı gelen, onun sömürülmesini isteyen, milletin ahutlerine karşı ecebî kapitalistlerin, onun içerdeki usaklarının yardakçılığı yapan, milletin ahutlerine karşı onların elinde kalkanlık elen hiç bir kurum sonuna kadar yaşayamaz. Bu din de olsa...

ÇAGIMIZDA milliyetçilik de, dindarlık da bir bilgelik işidir. Ben milliyetçiyim derken, adam bilmezse, gider millet düşmanının kucakına düşer ve millet bayını olabilir. Ben dindarım derken, gider de din düşmanı kapitalistin kucakına düşer. Dininden de Allahından da olur. Üstelik de milletin esir edenlerin aleti durumuna düşer.

Kılı kırk yarmalıyız. Çok çok düşünmeliyiz. Bir insanın alet olması kadar iğrenç bir şey yoktur. Hele bu aletlik milletin faydasına karşı kullanırsa. En korkacağımız şey alet olmak olmalıdır.

Milliyetçiyim diyenin, dindarım diyenin, iyi niyetli olanın kapitalizm nedir, sosyalizm nedir bunları iyi öğrenmesi gerek. Bilmeden, hangi yandan olursa olsun kavgaya girmek, kötü bir şeydir. İnsanlığa yakışmaz. Bilmeden kavgaya girmek alet olmak demektir. İnsan insandır. İnsan, yaratıklar içinde en saygı değer yaratıktır. İnsan, alet değildir.

Elalet olsun aletlere...

Ben burada diyorum ki, tekrar be tekrar söylüyorum ki, sömürgeci kapitalistlerle en yakın en uzak, en küçük bir ilişkisi olan, onların yükünü çığırın dindar da olamaz, din adamı da...

Ben burada, bir takım dostları suçlamaktan daha çok bir düşünceye çağırıyorum. Düşünüp gelsinler, sen haksızın desinler. Yeter ki düşünsünler...

Yaşar Kemal

gündüklerini tüm açıldığı ile görebiliriz:

KOÇTÜRK — Uygur ülkelerinde ııılandırılmış besin maddeleri üzerine etiket konur. Siz de, Türk ulusuna yedireceğiniz ııılandırılmış buğdaydan yapılmış ekmeğin üzerine etiket koyacak mısınız?

U.S.A. UZMANI — Fakat, Sovyetler Birliğinde halk, ııılandırılmış buğdayı bilgisi dışında tüketiyor.

KOÇTÜRK — Bu konuda emininde kanıt ve doküman varmı?

U.S.A. UZMANI — Hayır.

KOÇTÜRK — Demirperde ülkelerinden nasıl örnek verirsiniz? Türkiye de demokratik bir rejim vardır. Ve de siz, Türkiye'nin büyük dostu Amerika'nın bir yurttaşısınız. Rejimin adı ne olursa olsun halk ne yediğini bilmek ister. Önce siz bir deneyin, sonra biz denemeyi düşünürüz.

U.S.A. UZMANI — (Sessizlik)

Amerikan mantığı

Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1958 yılında çıkarılmış bir kanun vardır. Bu kanun özetle şöyle der:

— "Yiyeceklere katılan renk, koku ve koruma maddeleri kan-

ser yapıcı etkileri olduğundan bu maddeleri imâl eden ve kullanan her firma, maddelerin zararlı olduğunu Amerikan hükümeti makamlarına ispatlamaya mecburdur. Bugün'e kadar hükümetçe kullanılmamasına izin verilen maddeleri imâl eden ve kullananlar, bir buçuk yıl içinde

bunların zararlı olduğunu ispatlamak durumundadırlar. Bu yapılmayan firmaların ruhsatları iptal edilir."

Emperyalistler, şimdi aynı mantık gereğince Türk ulusuna ııılandırılmış buğday yedirmenin zararlı olduğunu ispatlama durumundadırlar. Fakat, bunu

yapmaya yanaşmayan emperyalistler Türk bilim adamlarını ııılandırılmış buğdayın zararlı olduğunu ispatlamaya zorlamaktadırlar, ki bu bir **EMPERYALİST OYUNUDUR**.

Amerikalılar, Amerikan ve Türk ulusları arasında fark gördüklerini bir kez daha ortaya koyarak söyle demektedirler:

"AMERICA UBER ALLES"

Şu günlerde Başkent Ankara'nın Kurtuluş Parkı'nda yükselen garip bir şişirme çadır, Türk ulusuna Barışçı amaçlarla kulanmış üzerinde gösteriler yapmaya hazırlanmaktadır.

Bu bir beyin yıkama işlemidir...

Tahmini kara sabanla örten Türkiye'de, Atom ıııılları ile buğday temizlemeyi deneyebilmek ve Hiroşima'nın korkunç izlerini silbilmek için Amerika şimdi çadırlarla "Günah Çıkarmaya" çalışmaktadır...

Atom Enerjisi Komisyonu'nun raporunda, ıııılandırılmış buğdayların zararları fotokopide görüldüğü gibi ortaya konmuştur.

Faşist Darbe nasıl planlandı?

■ Darbenin seçimler sırasında yapılması kararlaştırıldığı halde planın deşifre olması üzerine CIA ile işbirliği halindeki sağcı subaylar 21 Nisan'da harekete geçtiler...

Yunanistan'da faşist dikta rejimi kuranlar: (Soldan sağa) Tümgeneral Spandidakis, Albay Makarezos, Albay Papadopoulos, Başbakan Kollas ve General Patakos.

ATİNA'dan Fransız başkentine iki gün önce gelen haberlere göre, Yunan Hükümet darbesi, (Wilson'a ve Kral Konstantin'e hiç haber verilmeden) Amerika tarafından önceye alınmıştır. Bu sebepten askeri harekât, hem Yunan Kralı'nı, hem İngiltere hükümetini, hem de (darbeyi bekleyen) eski başbakan (hâlen muhalefet lideri) Papandreu'yu, hem de (tetikte duran) Yunan'lı Solcu'ları gâfil avlamıştır.

Çünkü, Amerika Cumhurbaşkanı Johnson'dan, İngiliz Başbakanı Wilson'dan, Yunan Kralı Konstantin'den Yunan'lı Faşist askeri cunta'dan kurulu "dörtler" in üzerinde mutabık kaldıkları esas darbe daha sonraları yapılacaktı. Genel seçimlerin gergin havasına uydurulacaktı. Nisbeten yumuşak karakter taşıyacaktı.

Oysa, aslında İngiliz İstihbarat Servisi (Intelligence Service) ajanları olup bu sefer Amerikan İstihbarat Servisi (Central Intelligence Agency) hesabına iş gören bazı Yunan'lı subaylar, 19 Nisan Çarşamba günü Amerika'lılardan acele emir almışlardır. Bu emir üzerine, ilerisi için planlanmış askeri darbe, 21 Nisan Cuma sabahı uygulanmıştır.

Kral Konstantin'in, ilk günler, darbeye karşı gösterdiği tepki bu sebeptendir. Londra Radyosu "B.B.C." tarafından "Kral Konstantin'in insanı taklid olunmuştur" diye yapılan yayınlar aynı gâşkınlığın sonucudur. İngiliz gazetelelerinin, darbeye karşı sert ve kesin tenkitleri, benzer tereddütlere bağlanabilir.

Böylesine bir özetlemeden sonra, şimdi, "hükûyet"nin tafsilatına geçelim. İsviçre'li bir yolcu eliyle Atina'dan Paris'e yollanan ve Yunan "Anti Faşist Mukavemet Birliği" damgasını taşıyan bahis konusu bilgi, olayları şöyle şekillendiriyor:

Atina Darbesi'nin hazırlanış tarihini, bir bakımdan, 8 Şubat 1963'e kadar geriye götürmek mümkündür. Çünkü, Irak'da General Kasım rejiminin devrilmesiyle beraber, İngiltere'nin Akdeniz liderliği Amerika'ya geçmiştir. Irak'taki İngiliz petrol menfaati, Washington'un "keyfi"ne tâbi hale düşmü-

SPANDİDAKİS
(Dolarların bedeli)

tir. Kısacası, Kıbrıs ve Yunanistan dahil, Akdeniz'in bu bölgesinde, Londra'nın dış politikası Washington dümen suyunu izlemeye koyulmuştur. İngiltere'nin Kuzey Akdeniz bölgesinde Amerika'ya karşı en ufak direnmesi, "Iraq Petroleum Company" üzerinde (Washington egemenliği) baskılara yol açmıştır.

Zaten aynı sebeplerden ötürü, İngiltere, Kıbrıs üslerini boşaltma arzusu vardır. Bu harekete, şimdilik, Amerika izin vermemektedir.

Dolayısıyla, 8 Şubat 1963'e kadar İngiltere'nin üzerinde planlar güttüğü Yunanistan, o tarihten sonra (Londra'nın da tasvibiyle) Amerikan kontrolüne geçmiştir. Yani, Amerika'nın Orta Doğu planlarına uygun şekilde dış müdahalelere hedef olmuştur.

Karamanlis Hükümeti'nin (bütün Amerikan taraftarlığına rağmen) devrilmesi; 16 Şubat 1964'de, iktidarı (İngiliz adamı bilinen) Yorgi Papandreu'nun alışı; 15 Temmuz 1965'de Papandreu'nun istifası; hep, aynı Ameri-

kan planlarına ve gerek İngiltere'nin gerekse bazı Yunan siyaset adamlarının bu planları yumuşatma denemelerine bağlanır.

Başka deyişle, Mayıs 1944'te, Yalta'da, Romanya için Stalin'e tanınan yüzde yüz hareket serbestisine karşılık Yunanistan için İngiltere'ye verilen tam hareket serbestisi hakkını İngiltere'nin mirasçısı sıfatıyla 1963'te Amerika devralmıştır. Aynı hakka (!) dayanan Washington idarecileri, kendi Orta Doğu planlarına uygun şekilde, Yunanistan'ı idareye çalıştırmaktadırlar. Sivillere bir türlü güvenemediklerinden de, satın alabildikleri askerleri iktidara getirme denemeleri yapmaktadırlar. "Intelligence Service" in Yunanistan'da daha fazla adamı bulunması sebebiyle, "Central Intelligence Agency", planlarının tatbikinde İngiliz ajanları kullanılmaktadır.

İşte, böylesine bir dekor içinde, Atina Darbesi'nin ilk pratik planları, (takriben 2 ay önce) Cenevre'de hazırlanıyor.

"Cenevre Darbe Konferansı"na (kod adıyla Ulysses harekâtına) katılanlar şunlardır:

1) İngiliz "Intelligence Service" i Balkanlar masası şefi. 2) Amerikan "Central Intelligence Agency" Orta Doğu şubesi başkanı. 3) Yunan Kralı'nın askeri sekreteri Binbaşı Mihal Arnavutis. 4) Yunan askeri cuntası temsilcisi Albay Makarezos.

"Dörtler" in vardıkları karar, genel seçimler öncesi bulanık hava yaratmak; siyasi gerginliği bahane ederek tam seçim arifesi, askeri darbeye girişmek; fakat Yunanistan'ın Batı bloğundaki özel mevkiini ve milletler arası gelişimin en son özelliğini dikkate alıp Solcu'lara karşı fazlasına sert tedbirler almamak.

Hattâ, tedbir mülahazasıyla, Yunan Kralı Konstantin'e, "darbeyi desteklediği" yolunda bir beyanname o sıralar imzalatılmıştır.

Fakat, İngiltere'de iktidarın İşçi Partisi elinde bulunması ve "Ulysses" harekâtının (Komünist'ler kadar) Yunan Sosyalistleri'ni de hedef tutması, bazı huzursuzluklar doğurmuştur. Darbe haberi, Wilson kabinesi'nden İşçi Partisi sol kanadına sızmıştır. İngiliz solcularıysa, el altından, Amerikan pla-

nı tafsilatını Yunan Muhalefet Lideri Yorgi Papandreu'nun oğlu Andreas Papandreu'ya iletmişlerdir.

Kısacası, "Ulysses" harekâtı, deşifre duruma düşmüştür. Orijinalitesini kaybetmiştir.

Bunun üzerine, Amerikan "Central Intelligence Agency" temsilcileriyle Yunan askeri cuntası diğer temsilcisi (eski İngiliz ajanı) Albay Makoropos, Batı Almanya'nın Münih şehrinde çok gizli bir toplantı yapmışlardır. Sonuncu toplantı tarihi, 19 Nisan 1967 Çarşamba günü sanıhyor.

Askeri cunta başkanları, Amerika'nın ısrarlarını benimsemişler, "Ulysses" i öne alıp (başka deyişle bırakıp) "Apollo" ismini verdikleri planı 21 Nisan sabahı tatbik edeceklerini Amerika'lara vadetmişlerdir. Darbenin bir numaralı lideri Tuğgeneral Kirios Patakos'dur. İngiltere'ye ve Kral Konstantin'e önceden haber verilmiyecektir.

Fakat, darbeye beraber, Kral'ın evveiden (Cenevre toplantısı sıralarında "Ulysses" harekâtı için imzaladığı beyanname) 21 Nisan sabahı radyolarda halka okunacaktır.

KOLİAS
(Bir kukla!)

"Apollo" harekâtıyla beraber, Washington, Londra üzerinde baskıya geçecektir. Wilson Hükümetinin Kral Konstantin'i zorlaması istenecektir.

"Ulysses" in aksine, "Apollo" harekâtı, Solcu'ları geniş çapta tutuklayacaktır. Tüm Yunanistan'da (Kasım'dan sonra Irak'ta yapıldığı gibi) bir Komünist Açı'na çıkılacaktır.

İktidara gelecek askeri cunta, Amerika'nın Orta Doğu planlarına yüzde yüz uygun şekilde Yunanistan'ı yöne-

TEHLİKE KAPIDA!

HÜSEYİN BAŞ

YUNANİSTAN'daki monarko-faşist hükümet darbesi uzun süredir inceden inceye hazırlanan yüzkızarıcı bir oyunun doğal sonucu olması bakımından kimseyi şaşırtmamıştır. Tam tersine, Bizans entrikacılığını gölgede bırakan sarayın, sağcı unsurlarla Pentagon'un oymacağı ordunun, CIA'ya satılmış polis, Amerikan borsasını öttürmekle görevli sağcı partilerin «demokrasî» paravanası ardında yıllar yılı sürdürdükleri tepeden tırnağa halk düşmanı, iliklerine kadar faşist rejim, bütünüyle gözler önüne serilmiş, düzmece parlamenter demokrasî paravanası, onca aybıyla ortaya çıkmıştır.

Yunanistan'daki monarko-faşist darbeyi, klasik cumhuriyet-monarşi çatışması olarak gören ve bununla yetinen 19. Yüzyıl kalıntısı düşünce sahipleriyle «timsah gözyaşları» döken ikiyüzlü Karamanlis tipi politika esnafı dışında herkes, sağcı darbeyi sağlıklı bir biçimde yerine koymuştur.

Amerika ve İngiltere'nin Yunanistan'da NATO paravanası ardında oynamakta oldukları oyunun artık gizli kapaklı bir yanı kalmamış, takke düşmüş, kel görünmüştür. Anglo-Amerikan emperyalizmi, Yunanistan'da oynadığı oyunun halkoyundaki sert ve bilinçli direniş karşısında bozulacağı endişesiyle şimdi «timsah gözyaşı» dökenlerin safına katılmış ve sanki olup bitenlerden habersizmiş gibi sahte tavırlarla kralı «mağdur» göstermenin yollarını aramaya başlamıştır. İngiltere ve Amerika, bu yolla, işler ters döndüğünde -ki şimdiden dönmüştür- kral aracılığıyla sömürü düzenlerine yeni köprübaşıları hazırlamayı düşünmektedirler.

Oysa, Yunanistan'daki monarko-faşist darbeye kralın rolü sembolik değil, tam tersine, bütünüyle dinamiktir. Yunanistan'ın yakın tarihi ve son darbeyi hazırlayan olaylar, Kral'ın Anglo-Amerikan emperyalistlerle sıkı işbirliğini karşı konulmaz bir biçimde ortaya koymaktadır. Yunanistan'a faşist yönetim son darbeyle gelmemiştir. Faşist yönetim, iç savaşın bu yana bütün ağırlığıyla süregelmektedir. Monarko-faşist darbe sadece faşist yönetimin paravanası, yani düzmece parlamenter demokrasiyi rafa kaldırmıştır. Ve bu, uyanan Yunan halkının genel seçimlerde sağcı ve faşist azınlığı silip süpüreceği korkusuyla «zorunlu» olarak yapılmıştır. Sadece bu zorunluluk bile faşist rejimin ipin ucunun ne derece kağırdığını en açık şekliyle belirtmektedir.

Yunanistan'ın faşist rejiminin temsilcilerinin, kral, CIA, sağcı askerler ve onların yarıdaklarının elinde düzmece seçimlerle parlamenter demokrasî paravanası ardında oyunlarını sürdüreceği iç savaşın kalma bir dizi kanuna bulunmaktadır. Bu kanunlar özellikle iç savaş süresinde geçerli olmalarına rağmen faşist nitelekleri bakımından, kuşkusuz ilerideki uyanmayı engellemek amacıyla bile işteye yürürlükte bırakılmıştır.

Nazilere Karşı Yunan Direnci tarihünün yazarı André Kedros'un Le Monde'un 25 Nisan sayısında Nazi

gizli servislerinin 5 Temmuz 1943'te düzenledikleri bir rapora dayanarak belirttiğine göre, Yunan halkının yüzde 90'ı Yunan direncinin büyük örgütü EAM içinde kümelennmişti ve köklü demokratik dönüşümler yönünde «başkaldırmaya» da hazır. Ama İkinci Dünya Savaşı sonunda Churchill ile Truman Doktrini'nin kralı ve sağcı hükümeti sonu bir biçimde desteklemeleriyle ülkenin ezici çoğunluğuna sahip bulunmasına rağmen sol başarısızlığa uğramıştır. Ne var ki, ülkenin ezici çoğunluğunun bu başarısızlığı geçici olmuş ve demokratik güçler faşist azınlığın düzmece demokrasisinin kapısını dört bir yandan zorlamaya başlamışlardır.

Sağın gelişen halk hareketini ilk engelleme teşebbüsü, bütün çabalara rağmen düzmece olduğu ayan beyan ortaya çıkan Aspidas Meselesi olmuştur. (1) Hedef ordu içinde rejime karşı kurulan sözde komploya Merkez Birliği Partisi'nin Lideri Papandreu'nun dış politikada bağımsızlığı öngören oğlu Andreas'ı dahil ederek Merkez Birliği'ni parçalamak, iktidardan düşürerek sağcı azınlığın partisi ERE'yi iktidara getirmekti. Plan başarıya ulaşmakta gecikmedi. Papandreu 1965 Temmuzunda iktidardan düşürüldü. İlk önce Merkez'den kopan Stefanopoulos ile idareci maslahat edildi. 1966 Aralık ayında sağcı ERE'nin Lideri Kanellopoulos, Stefanopoulos'un görevinin bittiğini ilan etti. Sağcı idare göre, Stefanopoulos, Aspidas Davası'na Merkezci unsurları dahil etmeyi becerememekle kalmamış, ERE'nin eski lideri Karamanlis zamanında öldürülen solcu milletvekili Lambrakis'in katillerinin mahkemesinde polisleri yarıdaklığı-

nun ortaya çıkmasına göz yummuştu. Olaylar bundan sonra hızla gelişti. Kral ve yarıdakları anayasasının Amiri kıldığı yasama genel seçimlerinde Merkez Birliği ile solcu EDA'nın büyük zafer kazanacakları, böylece de postum elden gideceği endişesiyle CIA ile elele, monarko-faşist darbeyi gerçekleştirdiler.

Bugün Yunanistan'da monarko-faşist hükümet ve çıkarları tehlikeye düşen Anglo-Amerikan emperyalizmi post kavgasındadır. Bu yüzden yapamayacağı şey yoktur. Asırı sağcı ve Lambrakis'in öldürülmesi olayında yalancı tanklık için ona buna baskı yapmasıyla tanınan Genel Savcı Kollas ve sağcı asker yarıdakları, kralı ve CIA'nın emrine uygun olarak Yunanistan'ı tarihin en büyük esir kampına çevirmenin süflü planlarını hazırlamaktadırlar.

Şimdiden adalar dolusu Yunan yurttaş tutulmuş. Yunan ulusunun en güzide evlâdları esir kamplarına atılmış. (2) Ama bütün bunlar, umutsuzluğun, sonu gelmişliğin çılgınlıklarıdır. Ve boşnadır. André Kedros'un dediği gibi, «Yunan halkı deneyler içinde büyümüş ve olgunlaşmıştır. Saray ve sağcılar sürprizle karşılaşabilirler. Bundan kimse'nin şüphesi olmasın. Aksî düşünce halkı tanımamak, bütünüyle halka tan eylemektir.»

Oyun büyüktür. Savaş çetin olacaktır. Tehlike, Türkiye'nin kapısında. Anglo-Amerikan çıkarlarının Orta Doğu planına, Yunanistan gibi Türkiye de dahildir. Bu yüzden, ilerici faşist eğilimlerin bütünüyle karşısına çıkmalıdır. Anglo-Amerikan emperyalizminin Orta Doğu politikasında sağcı takımını desteklemek, İslâm politize ederek sol gölismeye karşı çıkarmak, uygulanmaya konulan temel unsurlar arasındadır. Solun toplantıları, imam hatip öğrencilerinin kümelendiği, Amerika'nın ve AP'nin ortaklaşa yardımlarıyla ayakta duran Komünizmle Mücadele Derneklerince dağıtılmak istenmektedir. Köylerden başlayarak imamlar her yerde, cumhuriyet döneminde ilk kez, resmen ve alenen bölge yönetimlerinde söz sahibi olmağa başlamışlardır. AP Hükümeti, ilerici güçleri susturmağa çabası içinde yeni tedbirler öngörmektedir.

Tehlike kapıdadır.

(1) Aspidas ile ilgili olarak yapılan mahakeme bir hukuk skandalı olmuştur. 16 Mart'ta sena edilen ve masunların avukatları tarafından boykot edilen mahkeme 12 subayı 2 ila 18 yıla mahkûm etmiştir. Mahakeme edilen 28 subaydan sadece serbest bırakılan üçü «Aspidas'ın varlığını» ifade edebilmişlerdir. Papandreu'nun oğlu Andreas'ın ise Aspidas'a mensup olduğu, mahkeme askeri olmasına rağmen, kulaktan duyma ifadelerin dışında, delillere dayanarak ispat edilememiştir.

(2) Le Monde, 25 Nisan 1967 — Papandrecular, İliu Manolis Glezos (Nazilere karşı dirençte ulusal kahraman), Miki Theodorakis (Yunanlı Zorba filminin müzikçisi), ilerici parti EDA'nın Liderleri Kyrkos ve Brilakis, Yazar Vasilikos, Sair Ritas, Ressam Katrakis, vb.

tecektir. Buna karşılık, Amerika (eyvelâ yeni rejimi tanımıyor gibi davranacak) fakat sonunda durumu benimseyecektir. Yardım artırılabilecek, büyük alilere iş imkânları genişletilecek, resmi beyanlarda ise bir nevi Sosyalizm savunulacaktır.

Paris'e gelen gizli mektuba göre, Atina hükümet darbesinin iç yüzü budur.

Yeni rejim, beklendiği gibi, Yunanistan'da tam bir teröre girişmiştir. Sansür çok sıkı şekilde faaliyete geçirilmiş, söz hürriyeti, grevler, toplantılar, mitingler, hattâ uzun saç ve mini etek dahi yasak edilmiştir. Yunanistan'ın on önemli şehrinde sıkıyönetim mahkemeleri faaliyettir. Binlerce tutuklu, Ege Denizi'ndeki sürgün adalarına nakledilmiştir. Hükümet sözcüsü, askeri rejimin tutuklamak istediği bütün şahısların yakalandıklarını, sadece sekiz on kişinin ele geçirilemediğini bildirmiştir.

Askeri devriyelerin yasaklara riayet etmeyenlere ateş etmeleri yüzünden iki kişi ölmüş, Pire Limanı'nda da Norveç'li bir denizci yaralanmıştır.

Bu arada, İkinci Dünya Savaşı'nın milli kahramanlarından solcu yazar Manolis Glezos'un askeri yönetim tarafından idam edileceğine dair çıkan söylentiler bütün dünyada büyük tepki yaratmıştır.

Lenin Nişanı sahibi olan Glezos'un idamı ihtimali üzerine Moskova'da Sovyet Dışişleri Bakanı Gromiko, Yunan Büyükelçisi'ni kabul ederek olayı nefretle karşıladıklarını bildirmiştir. Bunun üzerine Yunan İhtilal Hükümeti'nin İçişleri Bakanı General Patakos, Glezos'un idam edileceğine dair haberleri yalanlamak zorunda kalmıştır.

Faşist yönetime karşı Yunanistan içinde yer yer mukavemet hareketleri başladığı ve rejim aleyhtarı beyanmalar dağıtıldığı gibi, Avrupa'dın diğer ülkelerindeki Yunanlılar da, bir «Sürgünde Yunan Hükümeti» kurmak üzere harekete geçmişlerdir. Halen Yunanistan dışında 500 Bin'e yakın Yunanlı bulunmaktadır. Merkez Birliği Partisi'nin tutuklanamayan üyelerinden Anastas Papađopoulos, sürgündeki hükümeti kurmak üzere Yunanlıların Batı Almanya'da toplanacaklarını açıklamıştır.

BASIN İLAN KURUMU

VURT İÇİ VE VURT DIŞI REKLAMLARINIZ İÇİN

HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük

Cağaloğlu, Türkoğlu Caddesi No. 1

Model : 1 İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telex adresi BASINKURUMU

Basın: 14390/182

Yeni Ajans: 1824/1827/181

KAPİTAL

Karl Marx
Birinci Cilt

Kapital'in birinci cildi, beş ayrı kitap halinde tamamlanmıştır. 1200 sayfa. Her kitap 10'er lira.

SOL YAYINLARI
Sanayi Cad., Demir İş Hanı, 51 - ANKARA

(Ant Der: 185)

KARL MARX'IN KİTAPLARI

- KAPİTAL, BİRİNCİ CİLT, Beş ayrı kitap halinde, her kitap 10'er lira.
- FELSEFENİN SEFALETİ, 10 lira.
- ÜCRET, FİYAT VE KAR, 4 lira.
- ÜCRETLİ EMEK VE SERMAYE, 3 lira.
- SOL YAYINLARI, Sanayi Cad., Demir İş Hanı, 51, Ankara.

(Ant Der: 186)

SATILIK MATBAA MAKİNASI

1. Augusburg Fabrikası'nın 82 X 114
 2. Johannesburg Fabrikası'nın 63 X 95
- boylarında halen işletilmekte olan eski Alman sağlam makineleri 50'er Bin lira ile satılmaktadır.

İstanbul'da Sirkeci'de

TAN GAZETE VE MATBAASI'NDA

ŞEF BAY N. ATIK'A MÜRACAAT

(Ant Der: 187)

Kültür
Emperyalizmi
üzerine
konuşmalar

Türk İntelligensia'sının Batıya Karşı Tutumu

— II —

G. DİNO. — Bu konuşmada kültür problemini bu şekilde ele almak gerekiyor şüphesiz; sen de Pertev de bu konuda örnekler vererek yeterli açıklamalar yaptınız. Yani emperyalizm kavramının kültür alanında da sözünün edilebileceğini gösterdiniz. Fakat öyle sanıyorum ki Ferit soruyu daha başka bir alanı kastederek soruyor. Yani bugün Türkiye'de batılılaşmaya karşı koyuş, Batı'yı toptan yadsıma gibi bazı davranışlar var; bunu nasıl tanımlıyalım, bu soruya nasıl cevap verelim? Problem şu: bugün Türkiye için Batı kültürü iyi midir kötü müdür? Bizim işimize yarar mı yaramaz mı? Bazı kişiler kötüdür, zararlıdır diye feryat ediyorlar; biz batıl olmıyacağız, batıyı istemiyoruz, başka şey yapacağız (ya da yapıyoruz), diyorlar.

F. EDGÜ. — Evet, bence de sorun, esas sorun bu. İtiraf edeyim ki, soruları hazırlarken, Pertev bey ve Abidin kadar geniş düşünmemiştim. Ama, madem ki kültür söz konusudur, bütün bu sözü edilen kültür etkilikleri, değerleri ve görünümleri ne olursa olsun, çocukların oyunlarından, resimli dergilerinden tutun da tiyatroya da kötü filmlere değin, hepsi istesek de istemesek de kültür kavramına içine girecektir. İçinde yaşadığımız çağda kültür sorunları büyük değişiklikler göstermektedir. Örneğin bugün, Abidin'in de az önce örneklerini verdiği gibi, bir Amerikan uygarlığı var ki, az gelişmiş, çok gelişmiş demeyip bir çok ülkede etkisini gösteriyor. Yaşama biçimleri değişiyor halkların. Bu uygarlık köksüz bir uygarlıktır, büyük bir geçmişi yoktur, ve özellikle teknik bir uygarlıktır. Hümanizması daha kurulmamıştır. Bugün kültür sorunlarının değişiklik gösterdiğini söylerken bunları düşünüyordum. Ama

burda çağımızın kültür sorunları üstünde tartışacak değiliz. İşin bu yanını geçmek ve tartışmamızın sınırlarını Güzin hanımın belirttiği gibi, bugün Türkiye açısından değerlendirecek çizmek zorundayız daha fazla dağılmamak için. Batı kültürü karşısında kendini sorguya çekken çekirdek durumundaki Türk İntelligensia'sının Batı'ya karşı değişen tutumuna getirelim sözü, ne dersiniz?

A. DİNO. — Eğer bu soruna ilgisiz olursak, bir kez, ilkin bizdeki kültür tarihini kurcalamamız gerekecek. Yani, Türkiye'de kültür emperyalizminin ilk saldırısı Amerikan saldırısı mıdır, yoksa bunun başka çeşitleri mi olmuştur daha önce? Bence, en kestirme yoldan özetlemek gerekirse, bir kez, Arap ve Acem emperyalizminin saldırısını söz konusu etmek gerekecek. Garip bir saldırıdır bu. Çünkü güçlü olan devlet bizdik, öyle olduğu halde kültür alanında, yenik düşen ulusların, Arapların, Acemlerin etkisine girdik. Onların kültürlerine gereğinden fazla yer verdik. Tabii bu, az önce Boratavın da söylediği gibi, halkın geniş tabakalarına ait bir sorun değildi. Daha çok dar bir saray bir aydın çevresine aitti. Ama ne olursa olsun kendi kültürümüzden cayıp yabancı iki kültüre gereğinden fazla yer vermiştik.

G. DİNO. — Sorunu bu şekilde ortaya koyunca iş daha da genişliyor. Çünkü kültür alanındaki Osmanlı-İran ya da Osmanlı-Arap ilişkilerine eş bir başka örnek var: Yunan-Roma örneği. Roma Yunan'ı yeniyor ama, Yunan kültürü Roma'yı fethediyor. Demek istediğim Tarih boyunca böylesi örneklerle karşılaşmışız. Sanıyorum ki asıl sorun bunun etrafında dönüyor.

A. DİNO. — Yani demek oluyor ki, bir ulusun başka bir

ulusu kültürüne yer vermesi, mutlak dıştan gelen, daha güçlü bir emperyalizme kurban olduğu anlamına gelmiyor. Şu ya da bu nedenle, bir ulus kendi kültüründen vazgeçip yabancı kültürlerle düşünce ve sanat alanını şu ya da bu ölçüde bırakabiliyor. Bu birinci sorun, bunu belirtmekte fayda var. Bundan sonra sanıyorum ki, Osmanlı İmparatorluğunun son zamanlarında, bu kez bambaşka nedenlerle gene yabancı kültürlere yer verdik. İlk etkilerden biri sanırım Alman etkisi olmuştur. I. Dünya savaşından önce ve I. Dünya savaşı sırasında Almanya ile siyasal ve askeri bazı yakınlaşmalar olmuştur. Bunun sonucu olarak da, imparator Wilhelm gibi uçları kalkık beylikleri hepimiz bilir ve tanırız, çevremizde Alman kültürüne gereğinden çok önem veren kişiler vardı. Bundan sonraki etki sanırım İngiliz etkisi olmuştur. Bu tipleri de tanıdık. Bunlar çoğunlukla Shakespeare'i önemsemek şeklinde ortaya çıkmadı da giyim-kuşam Londra modası alanında güçlü izler taşıdılar.

F. EDGÜ. — Bunlardan önce bir de Fransız etkisi var tabii. Bugün aydınlarımız ve sanatçılarımız üstünde etkisini eskisi kadar değilse de, gene de sürdürüyor.

A. DİNO. — Fransız etkisi önce mi sonra mı pek kestiremiyeceğim. Bir arada sanıyorum. Çünkü Tanzimattaki etki, hem İngiliz, hem Fransız etkisi şeklinde görülmüştür. Ama Alman etkisi de yabana atılmamalı. Bir çok alanlarda Prusyalıktan bugün bile vazgeçmedik. Nazi ideolojisi de caba. Alman ırkçılığının etkisi I. Dünya savaşından önce eristi bize-ideoloji olarak.

G. DİNO. — Kültür alanında doğrudan doğruya Fransız etki-

ULUSAL TURİSTİK

TURGUT UYAR

TÜRK şiirinde ulusal uyanışın, Genç Kalemler'le başladığını sanmakta bir yanlışlık, hiç değilse küçük bir acelecilik vardır. Şiirde, tümüyle edebiyatta, sadece dil kaygısını önde tutmak ulusallık demek olmamalıdır. Dil, kuşkusuz, ulusal olmanın en önemli en vazgeçilmez öğelerinden biridir. Ama dil bilincine varmış olmak sadece bir başlangıçtır. Yabancı etkilerden sıyrılmaya bir ilk adım.

Önemli olan, dil'in içerdikleri, yaşamada ve kültürde içerdikleri, halkın hayatından, yüzyıllardan bu yana taşıyıp getirdikleridir. Ulusal ve yerel olmak, dil'le birlikte bunların da bilincine varmakla mümkündür.

Türk şairi, uzun süre pek farketmedi bunları. «El-hân-ı Şitâ» yerine, «Kış Ezgileri» demenin, bir çok şeyi halle yeteceğini sandı.

TÜRKİYE'DE şair milleti, birbuçuk yüzyıldır, pek farkına varmadan bir sınıf seçme sorununu yaşamaktadır. Bu yüzden, ortam olarak arı türkçeyi seçmesi olumlu bir belirdir. Geleneği, sürdürme ya da yenileme gibi davranışlar bile bir seçmeyi belirler bir bakıma. Tarihsel akış, önüne durulmaz bir oluşla keskinleşmektedir toplumsal sınıfları. Çıkışı başından beri kentli olan türk şairinin yaşadığı bunalım trajik bir bunalımdır. İşin daha trajik olan yönü, bu bunalımın hedefini seçememesi, bu yüzden yanlış yönelişlere düşmesidir. Suçlanmamalıdır. Çünkü tek tek, her sorumlu türk şairi, bir uzun süreci kendi hayatında, kendi deneyinde yaşamak zorunluluğunu duymuştur.

Türk şairi, dilinin, bu dilin yaşamadan taşıyıp getirdiklerinin bilincine varmıştır. Seçimini de bu bilince yaşamaktadır.

YALNIZ bu arada çok önemli bir yanlışlığa düşülmekte olduğu da gözden kaçmamalıdır. Dil'in taşıyıp getirdikleri, yüzeyden anlaşılmalı, yaşanmamakta; yereysellik, ulusal olmakla, «turistik» olmak durumu birbirine karıştırılmaktadır.

Yeni bir uyanışın eşliğinde, yeni ve büyük bir hata ile karşı karşıyayız. Sağlam bir ulusal kültüre, en azından sağlam bir ulusal sezgiye varmadan, birtakım çok yeni, ya da tam tersi, arkalık deyimler, biçimler kullanarak yaşama biçimimizden, geleneklerimizden bir turist gibi yararlanarak varamayız ulusal şiire.

LENİN PETROGİRADDA

Sosyofist akımın gelişmesi
Yazan: Edmund Wilson
Türkçe: Can Yücel
Marx, Engels, Lenin ve diğer
öncülerin hayat hikâyeleri,
siyasal ve düşünsel faaliyetleri.

Çıktı.
AGAAGLU YAYINEVİ

(Ant Der: 183)

CEP DERGİSİ

Varlık Yayınevi'nin çağdaş dünya kültürüne açtığı bir pencere olan bu dergi'nin 7. sayısı her zamankinden daha ilgi çekici yazılar, hikâye ve şiirlerle çıktı. 160 sayfa, yalnız 3 lira'dır.

(Ant Der: 184)

si... ve uzun yıllar devam etmiştir bu... Amerikan baskısına kadar.

A. DİNO. — Onu da sayacağım tabii. Fransız kültürünün baskısını hepimiz biliyoruz, giyim-kuşam, döşeme, konuşma, hepimizde devam eden o kusur, konuşmalarımız sırasında gereğinden çok fransızca sözcükler kullanma... edebiyatta yalnız fransız edebiyatını izleme ve buna benzer tutumlar sanat ve düşünce alanımızda Türk kültürüne pek az yer burakan bir eğilim olmuştur. II. Dünya savaşından sonra da (ama gerçekte daha önce başlamıştır bu eğilim) bunun yerini bir ölçüde Amerikan kültürü aldı. Günümüzün, bu alandaki başlıca sorunu da budur sanıyorum.

Bana öyle geliyor ki kültürde boşluk yoktur. Yani, eğer yaşamamızda yabancı kültürler bu kadar yer kaplamışlarsa, bu her şeyden önce kendi kültürümüzü yeterince geliştirmemiş olmamızdan ileri geliyor. Bugün bir tılsım gücüyle bütün yabancı kültürleri ortadan kaldırarak, tam anlamıyla bu kültürlerin yerini alacak bir Türk kültürünü ortaya koyacak hazırlıkta değiliz. Türk kültür kaynaklarını gereğince incelemiş bulunmuyoruz. Bana öyle geliyor ki, bir çok dostlarımızın yaptığı gibi işi Hittitlerden ya da Yunan ve Latinlerden başlatmaktansa, öncelikle Anadolu toprağı üstündeki ilk Türk kültürünü yaratan insanların, Selçukluların kültürlerini iyice kavramamız daha yararlı olur. Bu kültür güçlü bir kültürdür. Gözle görülür mimarlık eserleri ortada. Örneğin bu mimarlık eserleri üstünde yeterince

ce bir inceleme yaptık mı? Bence yapmadık. Avrupa'da Selçuk mimarisine çok yakın olan Roma mimari sanatı üstüne yüzlerce kitap, resimli fotoğraflı yüzlerce inceleme kolaylıkla bulunabilir. Bunun dışında, tamdığım her Fransızın Roman sanatı üstünde derin bir bilgisi ve sonsuz bir ilgisi vardır. Zaman zaman geziler düzenlenir. Fransa'nın bir ucundan bir ucuna, bütün Roman kiliseleri gezilir. İşte bu sanatın tam karşılığı olan Selçuk mimarisi bizde nedense tamamiyle bir kıyıya itilmiş gibidir. Belki, bu yapıların çoğu yıkıntı halindedir, yeterince onarılmamışlardır. Herhangi birimize, kültürü en geniş olanımıza bile Selçuk mimarisi üstünde sorular sorulacak olsa, öyle sanıyorum ki alacağımız cevaplar oldukça ilkel olacaktır. Elbette ki Selçuk kültürü yalnızca mimari değildir; başlıca üç büyük yaratıcısı üstünde bir takım bilgilerimiz var: Mevlâna üstünde epey söz söylendi ama gene de skolasistik dışı yeterince düşünüldüğünü, hele yazıldığını sanmıyorum. Çünkü ne Mevlâna'yı ne de diğerlerini tam olarak anladığımızı belirten eserler yok ortada. Bugüne değin yapılan çalışmalara, ilk çalışmalar gözleyle bakıyorum. Yunus için de öyle: Bence Yunus çok derinleştirilmesi gereken bir konudur; Yunus ve Mevlâna yalnız bir şiir değil, aynı zamanda bir felsefe bir dünya görüşüdür. (Pertev, bilmem bu felsefe ve dünya görüşü üstünde ne diyecektir?) Yunus konusunda Sabahattin Eyüboğlu önemli bir adım atmıştır. Gölpınarlı'yı da bilmek ve anmak gerek. Yunus'un ve Mevlâna'nın yanısıra bir

de Hacı Bektaş var. O da, bana kalırsa bu iki büyüğün yüceliğinde bir kişi. Hacı Bektaş'ın da bir ağırlığı, bir felsefesi vardır. Bu da ortaya çıkarılmış değildir yeterince. Bunların dışında, Selçuk devrinde, belki daha az önemli, ama gene de önemli bir çok kişiler daha vardır. Bunların bazıları yalnız şiir ve tasavvufia uğraşmamıştır; siyasal bir görüşü, siyasal bir felsefesi olanları da vardır. Örneğin İbni Bibi gibi bir insan, başlıbaşına bir çok incelemenin konusu olabilir. Özetlemek gerekirse, diyeceğim ki, kültürümüzü bütün yönleri ile ortaya çıkarmış değiliz. Anadolu Türkleri için en önemli kaynak olan Selçukluları bile gerçekten tanımıyoruz. Ve bu yüzden yabancı kültürleri ortadan kaldıracak olsak kendi kültürümüzü tam anlamıyla belirten kitaplar, çalışmalar, araştırmalar elimizin altında olmadığından, ortada kültür adına pek bir şey kalmayacak. Yabancı kültürlerin üstümüzde bunca etki bırakmaları da, çalışmalarımızın yetersizliğinden ileri gelmektedir. Dedim gibi, insanların kültür ihtiyaçları öylesine kesin ki, tam bir yerli çalışma yapılmadıkça ister istemez tekellikle yabancı kaynaklara başvurma eğilimi baş gösterecektir.

Gelecek hafta

**KÜLTÜR
EMPERYALİZMİNE
NASIL KARŞI
ÇIKILIR?**

haftanın karikatürü

BİZİM SAĞCILAR DA "AV" A HAZIRLANIYOR!

Yunanistan'da yapılan faşist darbe, «komünist avı» adı altında Türkiye'deki bütün ilericileri ve devrimcileri yoketmek özlemi içinde bulunan bizim sağcılarının cüretlerini adamakıllı artırdı.. Hele, Çetin Altan'ın İzmir gezisi sırasında aldatılmış bazı kimse-lerin zavalıca giriştikleri başa-rısız sindirme hareketlerinin BA-bıllı basını tarafından gerçekle-re aykırı şekilde büyütülerek yansı-tılması, sağcı kalemçileri, iki ülke arasında paralel kurarak Türkiye'de de «avın» yakında başlayacağı ümidine kapılmış görünüyordu.

Fabrika'de Sabah Gazetesi'nde «Adıdeğmez» müstear ismiyle yazan Necip Fazıl, demokrasi karşısında Amerikan taraftarı faşizmi şöyle savundu: «Kral Amerikan menfaatlarına uyduk-ça, kılıcı Şövalye dö Ragastan edası ile taşıyabilir ve herhangi bir Moskof sulkaştına karşı ted-birli bulundukça tahtından emin olabilir. Türkiye hesabına bu-

Allah için fakire bir sadaka!

Yeni İstiklâl'de ve Bugün'de defalarca yazdım, "Kü-für gazetelerini almayınız. Camilere, evlere sokmayınız!" diye. Bizim jeryadımızın ne hükmü olur ki... Herkes bil-diğini okuyor. Müslüman gazeteleri okunmuyor, küfür ga-zeteleri 100 Binlerce satıyor. Hele iş sahiplerimizin, ilan-larıyla hep o gazeteleri besliyorlar. Çıkış 4 ay oldu. Hususî ilân durumumuzun fecaatini görüyorsunuz. Lütfen ve mer-hameten, bir-iki firmanın verdiği ilân dışında hiçbir şey yok. Hani nerede o binlerce müslüman sanayiciler, tüccar-lar, işadamları? Nerede müslüman arasındaki işbirliği, to-sanüt ve yardımlaşma?

MEHMET ŞEVKİ EYGI
(Bugün - 25.4.1967)

günkü Yunanistan, solların hâ-kimiyetine geçecek herhangi bir Yunanistan'dan ehvendir.»

Yine aynı gazetede N. Musta-fa Polat, Türkiye'deki solcuları şöyle tehdit etti: «Genel Kur-ma. Başkan'ın komünizmin ez'imesine dair emri tatbik edildiği gün Türkiye ne Endo-nezya'ya ne de Yunanistan'a benzeyecektir. İnsan hak ve hür-riyetlerine kastedenlere verilecek cevap korkunç olacaktır. Unut-mayınız: Müslümanların şama-rı, dünkü vilâyetimiz Yunanis-tan'da yediğiniz tokata benze-mez!»

Faşizme övgü

Aynı yazar, ertesi gün de, İz-mir Olayı'nı söz konusu ederek tehditleri tekrarlıyordu: «Gün-lerdir halkı tahrik ediyorlar; toplulukları isyana teşvik edi-yorlar. Bütün vaveylâlardan son-ra İzmir'de yapılan bir toplan-tıda TİP'li Çetin Altan dileyle-tilerden bir hayli dayap yiyip, polis in himmetiyle ancak kurtu-labiliyor. Bu, tahriklerin ilk mey-vesi... Daha ne-er ve ne-er olur? Orasını Allah bilir!»

Haber Gazetesi'nde Atıf Sakar da Yunanistan'daki «solcu» tas-fiyesini hararetle alkışladı: «İkinci Dünya Harbîluden sonra memleketin kaderine hükmet-mek isteyen komünistler, çok kanlı bir savaştan sonra tasfiye edilmişlerdi. O kanlı badiye Yu-nanistan'a çok pahalıya mal ol-muştu. Bunu çok iyi bilen ordu ve bugünün Yunan aydını, mem-leketi yeni baştan bir-kanlı ma-ceraya sürüklemek isteyen sol-culara daha ilk anda darbeyi in-

dirmişlerdir. Bunda isabet de vardır.»

Tercüman'ın Ahmet Kabaklı'sı, sol cepheyi ezmek için askerî bir darbeye dahi lüzum görmü-yordu: «Şimdi, Yunan darbecile-rine faşist, Amerikan uşağı filân demek suretiyle akıllarınca bi-zim orduya lâf atıyorlar. Kızın sana söylüyorum, gellnim sen anla demek istiyorlar. Aslında telâşları boşuna. Bizimki demo-kraziye, devlete bağlı, askerlik şan ve şerefli düşünür, millî bir ordudur. Komünistleri yok et-mek içinse, ihtilâle filân lüzum yok, sayıları yuvaları bellidir. İlk kıpırdanışta hepsi armut gi-bi toplanacaktır.»

Yeni İstanbul Gazetesi'nde Er-gun Kaftancı da faşistlerin dar-besini överek aynı şeyin Türki-

ye'de de tekrarlanmasını temen-ni ediyordu: «Harekât ister faşistlerin, ister Nazilerin olsun, ama Yunan milliyetçilerine de he-lâl olsun!.. Şu veya bu yolla, komünistler dünyanın her yerin-de buna benzer şamarlar yiyeceklerdir. Sıra elbette Türkiye'-ye gelecek, bir buhran içine itil-meğe çalışılan memleketimiz, sol'dan ve komünizm'den Yuna-nistan gibi tamamen temizlene-cektir.»

"Yakarız!"

Bugün Gazetesi Bagyazarı İz-zet Mühürdaroğlu İsa, ordu yük-sek komutanlarını, devrimcilere karşı faşist bir darbeye bulun-mağa açıkça teşvik ediyordu: «Bizler komünistleri herkesten iyi tanırız, Allah korusun, bir gün Türkiye için hareket plan-

larını tatbik etmeye kalkarsa, ilk tegebbüs edecekleri şey, saull Türk ordusunu silâhtan tecrid etmektir. Bu hakikatleri bile ge-tiren ve esasen uyanık olan or-dumuzu, daha da uyanık hale getirmek azmi içinde bulunan Sayın Genel Kurmay Başkan'ın hararetle destekliyoruz. Milliyet-çi hüviyetiyle, yazı ve konferans-larıyla bu yoldaki vazifesini de başarı ile yapan General Faruk Güventürk'ü anlayışla karşıhya-ruz. Asrı solcular, beynelmîlî komünizm uşakları, Türk Ordu-sunu daima karşılarında kahre-dici bir hüviyetle görecektir.»

Aynı gazetede Mehmet Şevket Eyiği de tehditlere katıldı: «Tür-kiye Vietnam'a benzemeyecektir. Benzetmek isteyen kızıl muhafız taslaklarını kısa yoldan Stalin-lerine kavuşturarak imanlı Türk halkı ve ordu tetikte beklemekte-dir. Kıpırdanmasınlar, yakarız!»

ZEUS — ALLAH, ALLAH...

Ali Ulvi — Cumhuriyet

Memleket Meselesi!

İstanbul sosyetesini E-sen Çiğci'nin nişanını kutladı hafta sonunda. Hüsnü'nün rufunda gü-zel, kalabalık bir ni-şan kokteyli, kokteyl-in misafirleri de bir-birinden şık. Çiçekler, güller, şifonlar içinde dalgalanan kalabalık bir bahar defilesine benziyordu. Şıklığın a-şırılık merkezi E-sen Çiğci ve İtler Çiğci idi tabii. E-sen Çiğci, sağ-larını kesmiş, arasına bir gül ilistirmiş, filiz-rengi organzadan üstü pembe güllü uçan bir elbiseyle çok talih bir nişanlı. İtler Çiğci, la-civert şifondan stras kemerli elbisesi güzel topuzu, nefis bileziğiyle şık bir kaynana. Da-madın annesi, Muhte-şem Tıfırak, fildişi rengi takımıyla şık ve hoş bir kaynana...

AKŞAM
(27.4.1967)

GÜDÜMLÜ RADYOAKTİVİTE!

Farzediniz ki, Amerika ile batıda bir müdafaa cephesi kurdunuz. Solcu düşüncelerle sopatanlar buna da itiraz edebilirler. Hem de ne derler. biliyor musunuz? Aynen alıyorum: "Büyük ihanet, Türkiye'nin doğu bölgesi kirlendi! Bunun için 35 Bin kilometrelik bir istihkâm sahası kuruldu." İşte solcu dergi böyle yazıyor: "Bir savaş halinde Sovyet ordularının geçmemesi için" bu ölçüde Doğu bölgemizin kirlendiğini söylüyor. Daha saçma mı var: "Bu mayınlar Türkiye'di mahvetmek için yerleştirilmiştir!" Evet, atom silâhlarının neşrettiği radyoaktivitenin zararları vardır, ama, bu mayınlar bizi değil, üzerinden geçmek isteyen istilâ ordularını mahvedecektir.

ORHAN SEYFİ ORHON
(Son Havadis - 24.4.1967)

ANT'IN NOTU: Kastedilen solcu dergi ANT'tır. Ancak ANT'ta 35 Bin Ki-lometrelik bir sahadan bahsedilmemiştir. Çünkü Kilometre bir alan ölçüsü degü-dür! Kaldı ki, 35 Bin Kilometre'lik bir şerit, değil Türkiye'yi, dünyayı saracak uzun-luktadır. Nükleer mayınların bizi değil, istilâ ordularını mahvetmesine gelince, bu da herhalde Orhon'un bildiği gizli bir silâh olmalıdır. Yani radyoaktivite Türklere dokunmayacak, sadece düşmanı mahvedecektir. Akınlı bin yaşa sen tonton Orhan Seyfi!